

«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» Բաց Բաժնետիրական Ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններ
2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԷԶ

Ղեկավարողի թիվ 1 ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ 2014Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ և ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՊԱՏԱՄԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՑԱԼ	1
ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴՏՈՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	2
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2014Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-Ի ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ	4
ՇԱՀՈՒՅԹԻ ԿԱՄ ՎՆԱՍԻ և ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2014 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ	5
ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2014 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ	6
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2014 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ	7
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 2014Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ	8
1. ԲԱՆԿԸ	8
2. ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	8
3. ԿԱՐԿՈՐ ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ԴԱՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ և ԳՆԱՀԱՏՈՒՄՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿԱՊԿԱԾ ԱՆՈՐՈՇՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱՂՔՈՒՐՆԵՐԸ	20
4. ՆՈՐ և ՎԵՐԱՆԱՅՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՍՏԱՆԴԱՐՆԵՐԻ ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ	22
5. ԶՈՒՏ ՏՈԿՈՍՄԱՅԻՆ ԵԿԱՄՈՒՏ ՆԱԽՔԱՆ ՏՈԿՈՍԱԿԻՐ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԳԾՈՎ ԱՐԺԵԶՐԿՄԱՆ ԿՈՐՈՒՍՏՆԵՐԸ	31
6. ԿՈՄԻՍԻՈՆ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ և ԾԱԽՄԵՐ	31
7. ԶՈՒՏ ԱՐՏԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ԵԿԱՄՈՒՏ	32
8. ԱՅԼ ԵԿԱՄՈՒՏ	32
9. ՏՈԿՈՍԱԿԻՐ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԳԾՈՎ ԱՐԺԵԶՐԿՄԱՆ ՀԱԿԱՂԱՐՁՈՒՄՆԵՐ/(ԱՐԺԵԶՐԿՈՒՄԻՑ ԿՈՐՈՒՍՏՆԵՐ)	32
10. ԱՆՋԱԿԱԶՄԻ ԳԾՈՎ ԾԱԽՄԵՐ	32
11. ԱՅԼ ԾԱԽՄԵՐ	33
12. ՇԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿԻ ԳԾՈՎ ԾԱԽՄ	33
13. ՄԵԿ ԲԱԺՆՏՈՄՄԻՆ ԸՆԿՆՈՂ ՇԱՀՈՒՅԹ	34
14. ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ և ԴՐԱՆՑ ՀԱՄԱՐԺԵՔՆԵՐ	35
15. ՊԱՀԱՆՔՆԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ	35
16. ՀԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐԻՆ ՏՐՎԱԾ ՎԱՐԿԵՐ	36
17. ՎԱՃԱՌՔԻ ՀԱՄԱՐ ՄՍՏՉԵԼԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	40
18. ՓՈԽԱՅՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ և ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	40
19. ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ ԱՍՈՑԻԱՅՎԱԾ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ	41
20. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ	42
21. ՈՉ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	43
22. ԱՅԼ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	44
23. ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻՑ և ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ՍՏԱՅՎԱԾ ՎԱՐԿԵՐ	44
24. ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ	45
25. ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ ՍՏԱՅՎԱԾ ՎԱՐԿԵՐ և ԱՎԱՆԴՆԵՐ	45
26. ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ	46
27. ՇԱՀՈՒՅԹԻ ԿԱՄ ՎՆԱՍԻ ՄԻՋՈՑՈՎ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔՈՎ ՉՍՓՎՈՂ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ և ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	47
28. ԱՅԼ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	47
29. ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ	47
30. ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԱՅԻՆ և ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	48
31. ԳՈՐԾԱՔՆԵՐ ԿԱՊԿԱՅՎԱԾ ԿՈՂՄԵՐԻ ՀԵՏ	50
32. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՔՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔԸ	52
33. ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՌԻՍԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ	54
34. ՌԻՍԿԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ	55
35. ՀԱՇՎԵՏՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿԱՇՐՋԱՆԻՑ ՀԵՏՈ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑՈՂ ԴԵՊՔԵՐ	71

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ 2014Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ և ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՑԱԼ

Ղեկավարությունը պատասխանատու է «Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Բանկ) 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական վիճակը, գործունեության արդյունքները, դրամական միջոցների հոսքերը և սեփական կապիտալում փոփոխությունները ճշմարիտ ներկայացնող, ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտներին (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ) համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է՝

- հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճ ընտրության և կիրառման համար,
- հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ ներկայացվող տեղեկատվության համապատասխանության, վստահելիության, համեմատականության և հասկանալիության համար,
- լրացուցիչ բացահայտումների տրամադրման համար, երբ ՖՀՄՍ-ի հատուկ պահանջների համապատասխանությունը բավարար չէ, որպեսզի օգտագործողները պատկերացում կազմեն որոշակի գործարքների էության, Բանկի ֆինանսական վիճակի և ֆինանսական գործունեության այլ իրադարձությունների և պայմանների վերաբերյալ, և
- Բանկի գործունեության անընդհատության ապահովման կարողությունը գնահատելու համար:

Ղեկավարությունը նաև պատասխանատու է՝

- Բանկի ներքին վերահսկողության արդյունավետ համակարգի մշակման, ներդրման և պահպանման համար,
- համապատասխան հաշվապահական գրանցումներ վարելու համար, որոնք բավարար կլինեն Բանկի գործառնությունները արտացոլելու և ներկայացնելու, և ցանկացած ժամանակ ողջամիտ ճշգրտությամբ բացահայտելու Բանկի ֆինանսական վիճակը, ինչպես նաև հնարավորություն կընձեռեն Ղեկավարությանը հավաստիանալու, որ Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները համապատասխանում են ՖՀՄՍ-ներին,
- ՀՀ օրենսդրության և հաշվապահական ստանդարտների պահանջներին համապատասխան հաշվապահական հաշվառում վարելու համար,
- Բանկի ակտիվների անվտանգության ապահովման համար խելամիտ քայլերի իրականացման համար, և
- խարդախությունների և նմանատիպ այլ երևույթների բացահայտման և կանխարգելման համար:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատված են հրապարակման համար 2015թ. ապրիլի 29-ին:

Ստորագրված է Բանկի ղեկավարության անունից՝

Արմեն Նալչյան

Գործադիր տնօրեն
«Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ

Դավիթ Ազատյան

Գլխավոր հաշվապահ
«Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ

29 ապրիլի 2015թ.

Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴՏՈՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերության բաժնետերերին և հորիզոնին

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերության կից ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Դեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Դեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների համապատասխան սույն ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի ապահովման համար, որը դեկավարությունը համարում է անհրաժեշտ սխալի կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը

Մեր պատասխանատվությունն է՝ մեր կողմից իրականացված աուդիտի արդյունքում կարծիք արտահայտել ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Մենք աուդիտը իրականացրեցինք Աուդիտի Միջազգային Ստանդարտներին համապատասխան: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է, որ մենք հետևենք Եթիկայի պահանջներին և աուդիտը պլանավորենք և իրականացնենք՝ ֆինանսական հաշվետվություններն էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու մասին ողջամիտ երաշխիք ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են այնպիսի ընթացակարգերի իրականացում, որոնք թույլ են տալիս ձեռք բերել աուդիտորական ապացույցներ ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների և բացահայտումների վերաբերյալ: Ընտրված ընթացակարգերը կախված են աուդիտորի դատողություններից, ներառյալ՝ խարդախությամբ կամ սխալներով պայմանավորված՝ ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումների ռիսկի գնահատումը: Այս ռիսկը գնահատելիս աուդիտորը դիտարկում է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ կերպով ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության համակարգը՝ նպատակ ունենալով մշակել համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ կարծիք արտահայտել կազմակերպության ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ: Աուդիտորական աշխատանքները նաև ներառում են ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման ժամանակ կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համապատասխանության, դեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական գնահատումների հիմնավորվածության, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք գտնում ենք, որ ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար են և համապատասխան՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Կարծիք

Մեր կարծիքով, ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում 2014թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերության ֆինանսական վիճակը, և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների:

Սրբուհի Հակոբյան
Գործադիր տնօրեն

Արփինե Ղևոնդյան
Աուդիտի ղեկավար

Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն
Դեկտյբ Արմենիա ՓԲԸ

29 ապրիլի, 2015թ.

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ծան.	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
(հազար դրամ)			
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14	22,354,455	17,866,741
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	27	54,263	-
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	15	5,147,575	2,521,027
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	18	1,255,797	1,379,833
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16	52,057,388	40,693,742
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	17		
- Բանկի կողմից պահվող		49,478	2,521,046
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	18	6,118,811	4,624,479
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	19	194,991	245,192
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	12	35,921	-
Հիմնական միջոցներ	20	4,041,033	3,625,023
Ոչ նյութական ակտիվներ	21	95,021	88,497
Այլ ակտիվներ	22	514,278	597,760
Ընդամենը ակտիվներ		91,919,011	74,163,340
Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ			
Պարտավորություններ			
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	27	19,659	6,740
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	23	2,420,521	2,522,985
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	24	9,601,473	6,574,534
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	25	3,076,403	4,093,722
Հետգնման պայմանագրեր	18	7,215,899	4,504,784
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26	57,525,303	44,391,776
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություններ		107,722	147,359
Հետաձգված շահութահարկի գծով պարտավորություններ	12	-	206,396
Այլ պարտավորություններ	28	881,016	651,495
Ընդամենը պարտավորություններ		80,847,996	63,099,791
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	29	2,333,338	2,333,338
Գլխավոր պահուստ		5,405,133	5,405,133
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների պահուստ		262,264	1,071,594
Զբաղիված շահույթ		3,070,280	2,253,484
Ընդամենը սեփական կապիտալ		11,071,015	11,063,549
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		91,919,011	74,163,340

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2015թ. ապրիլի 29-ին Գործադիր տնօրենի և Գլխավոր հաշվապահի կողմից:

Արմեն Նալչյան
Գործադիր տնօրեն
«Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ

Դավիթ Ազատյան
Գլխավոր հաշվապահ
«Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն 2014 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար դրամ)	Ծան.	2014թ.	2013թ.
Տոկոսային եկամուտ	5	8,342,889	7,236,646
Տոկոսային ծախս	5	(4,093,529)	(3,501,022)
Զուտ տոկոսային եկամուտ նախքան տոկոսակիր ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները		4,249,360	3,735,624
Տոկոսակիր ակտիվների գծով արժեզրկման հակադարձումներ/ (արժեզրկումից կորուստներ)	9	61,283	(142,091)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		4,310,643	3,593,533
Զուտ օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից և պարտավորություններից		130,157	93,863
Զուտ արտարժույթային եկամուտ	7	747,117	909,672
Կոմիսիոն եկամուտներ	6	1,508,982	1,558,460
Կոմիսիոն ծախսեր	6	(401,691)	(385,398)
Զուտ օգուտ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով		171,314	35,623
Այլ եկամուտ	8	318,935	181,825
Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտ		2,474,814	2,394,045
Գործառնական եկամուտ		6,785,457	5,987,578
Անձնակազմի գծով ծախսեր	10	(3,393,487)	(2,972,299)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	20	(350,862)	(275,104)
Ոչ նյութական միջոցների ամորտիզացիա	21	(14,905)	(14,563)
Այլ ծախսեր	11	(1,859,453)	(1,738,671)
Արժեզրկումից (կորուստներ)/հակադարձումներ այլ ակտիվների գծով	22	(21,194)	2,173
Գործառնական ծախսեր		(5,639,901)	(4,998,464)
Ասոցիացված կազմակերպության վնասի բաժին	19	(49,552)	(18,531)
Շահույթը նախքան շահութահարկով հարկումը		1,096,004	970,583
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(279,208)	(253,882)
Տարվա շահույթ		816,796	716,701
Այլ համապարփակ եկամուտ			
Հետագայում շահույթում կամ վնասում վերադասակարգման ենթակա հոդվածներ			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումից օգուտ (վնաս)/օգուտ		(796,283)	1,154,372
Տարվա ընթացքում իրացված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգումից ճշգրտում		(214,568)	(41,233)
Այլ համապարփակ եկամուտի տարրերին վերաբերող շահութահարկ		202,170	(222,628)
Ասոցիացված կազմակերպության՝ այլ համապարփակ եկամուտի բաժինը			
Տարվա ընթացքում վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման ճշգրտումից օգուտ (վնաս)/ օգուտ		(811)	1,954
Ասոցիացված կազմակերպության համապարփակ եկամուտի այլ տարրերին վերաբերող շահութահարկ		162	(391)
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ եկամուտ, շահութահարկով հարկումից հետո		(809,330)	892,074
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		7,466	1,608,775
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ			
Բազային և նուստացված	13	0.88	0.77

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2015թ. ապրիլի 29-ին Գործադիր տնօրենի և Գլխավոր հաշվապահի կողմից:

Արմեն Նալչյան
 Գործադիր տնօրեն
 «Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ

Դավիթ Ազատյան
 Գլխավոր հաշվապահ
 «Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն 2014 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար դրամ)	Բաժնետիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը մեփական կապիտալ
Մնացորդը 2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,333,338	5,405,133	179,520	1,536,783	9,454,774
Տարվա շահույթ	-	-	-	716,701	716,701
Այլ համապարփակ եկամուտ շահութահարկով հարկումից հետո					
Տարվա ընթացքում վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման ճշգրտումից գուտ օգուտ	-	-	1,154,372	-	1,154,372
Տարվա ընթացքում իրացված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգման ճշգրտում	-	-	(41,233)	-	(41,233)
Այլ համապարփակ եկամուտի տարրերին վերաբերող շահութահարկ	-	-	(222,628)	-	(222,628)
Անոցիացված կազմակերպության՝ այլ համապարփակ եկամուտի բաժինը					
Տարվա ընթացքում վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման ճշգրտումից գուտ օգուտ	-	-	1,954	-	1,954
Անոցիացված կազմակերպության համապարփակ եկամուտի այլ տարրերին վերաբերող շահութահարկ	-	-	(391)	-	(391)
Ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	892,074	-	892,074
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	892,074	716,701	1,608,775
Մնացորդը 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,333,338	5,405,133	1,071,594	2,253,484	11,063,549
 Տարվա շահույթ	-	-	-	816,796	816,796
Այլ համապարփակ եկամուտ շահութահարկից հետո					
Տարվա ընթացքում վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման ճշգրտումից գուտ վնաս	-	-	(796,283)	-	(796,283)
Տարվա ընթացքում իրացված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգման ճշգրտում	-	-	(214,568)	-	(214,568)
Այլ համապարփակ եկամուտի տարրերին վերաբերող շահութահարկ	-	-	202,170	-	202,170
Անոցիացված կազմակերպության՝ այլ համապարփակ եկամուտի բաժինը					
Տարվա ընթացքում վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման ճշգրտումից գուտ վնաս	-	-	(811)	-	(811)
Անոցիացված կազմակերպության համապարփակ եկամուտի այլ տարրերին վերաբերող շահութահարկ	-	-	162	-	162
Ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	(809,330)	-	(809,330)
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	(809,330)	816,796	7,466
Մնացորդը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,333,338	5,405,133	262,264	3,070,280	11,071,015

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2015թ. ապրիլի 29-ին Գործադիր տնօրենի և Գլխավոր հաշվապահի կողմից:

Արմեն Նալչյան

Գործադիր տնօրեն

«Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ

Դավիթ Ազատյան

Գլխավոր հաշվապահ

«Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն 2014 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար դրամ)	Ծան.	2014թ.	2013թ.
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Տարվա շահույթ		816,796	716,701
<i>Ճշգրտումներ</i>			
Շահութահարկի գծով ծախս		279,208	253,882
Արժեզրկումից վնաս/(օգուտ)		(40,089)	139,918
Մաշվածություն և ամորտիզացիա		365,767	289,667
Հիմնական միջոցների օտարումից (օգուտ)/վնաս		2,665	(9,785)
Եկամուտ դրամաշնորհներից		(507)	(507)
Արտարժույթի փոխարկումից գուտ վնաս		211,610	131,981
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից գուտ օգուտ		(171,314)	(35,623)
Ասոցիացված կազմակերպության վնասի բաժին		49,552	18,531
Այլ եկամուտ		(11,548)	5,408
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցներ նախքան գործառնական ակտիվներում կամ պարտավորություններում փոփոխությունները		1,502,140	1,510,173
Գործառնական ակտիվներում կամ պարտավորություններում փոփոխություններ			
<i>Գործառնական ակտիվների (աճ/նվազում)</i>			
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		(2,454,264)	2,713,116
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր		124,036	(31,351)
Հաճախորդներին տրված վարկեր		(8,041,480)	(7,380,539)
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		(54,263)	20,030
Այլ ակտիվներ		127,293	(33,178)
<i>Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)</i>			
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		2,380,279	5,079,750
Հետգնման պայմանագրեր		2,711,115	249,060
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ		9,804,969	7,894,502
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ		12,919	(1,272)
Այլ պարտավորություններ		266,472	233,832
Գործառնական գործունեությունից առաջացած դրամական միջոցներ նախքան շահութահարկով հարկումը		6,379,216	10,254,123
Վճարված շահութահարկ		(358,992)	(154,424)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցներ		6,020,224	10,099,699
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերման դիմաց վճարումներ		(1,727,505)	(2,280,209)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրացումից մուտքեր		1,865,204	1,155,323
Հիմնական միջոցների ձեռքբերումների դիմաց վճարումներ		(815,378)	(841,917)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր		24,412	19,359
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		-	(2,656)
Ներդրումային գործունեությունում օգտագործված դրամական միջոցներ		(653,267)	(1,950,100)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից			
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկերի մարում		(102,464)	(1,036,018)
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի մարում		(1,195,001)	(4,328,859)
Բաժնետոմսերի գծով վճարված շահաբաժիններ		(2,006)	(6,582)
Ֆինանսական գործունեությունում օգտագործված դրամական միջոցներ		(1,299,471)	(5,371,459)
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը արտարժույթով պահվող դրամական միջոցների մնացորդների վրա		420,228	100,350
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ		4,487,714	2,878,490
Դրամական միջոցներ նորանց համարժեքներ տարեկանի դրությամբ		17,866,741	14,988,251
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեկանի դրությամբ	14	22,354,455	17,866,741
Լրացուցիչ տեղեկություններ			
Ստացված տոկոսներ		8,102,988	7,255,832
Վճարված տոկոսներ		(4,075,910)	(3,527,539)

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2015թ. ապրիլի 29-ին Գործադիր տնօրենի և Գլխավոր հաշվապահի կողմից:

Արմեն Նալչյան
 Գործադիր տնօրեն
 «Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ

Դավիթ Ազատյան
 Գլխավոր հաշվապահ
 «Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

1. Բանկը

«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն (Այսուհետ՝ «Բանկ») հիմնվել է 1991 թվականին Հայաստանի Հանրապետությունում ԽՍՀՄ Բնակատեմքանկի հայկական Հանրապետական բանկի (1991-1993թ-ի «Հայպետբանկ» ՓԲԸ) հիման վրա և 1995թ.-ին վերակազմավորվել է որպես բաց բաժնետիրական ընկերության: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ օրենսդրությամբ և այն գործում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից տրամադրված թիվ 1 արտոնագրի հիման վրա:

Բանկն ընդունում է ավանդներ և տրամադրում է վարկեր, ինչպես նաև մատուցում է այլ բանկային ծառայություններ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց:

Բանկի գլխամասային գրասենյակը և թվով 19 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում, 20 մասնաճյուղեր՝ ՀՀ տարբեր մարզերում և 1 մասնաճյուղ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Ամիրջյան 23/1:

2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Համապատասխանության մասին հայտարարություն: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են այն ենթադրության հիման վրա, որ Բանկը գործում է անընդհատության հիմունքով և կշարունակի իր գործունեությունը տեսանելի ապագայում:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են պատմական արժեքի հիման վրա, բացառությամբ որոշ ֆինանսական գործիքների, որոնք չափվում են իրական արժեքով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի վերջի դրությամբ, ինչպես ներկայացված է ստորև՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում:

Պատմական արժեքը սովորաբար հիմնված է ապրանքների և ծառայությունների դիմաց տրված հատուցման իրական արժեքի վրա:

Իրական արժեքն այն գումարն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքի արդյունքում կստացվեր ակտիվը վաճառելիս, կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելիս՝ անկախ նրանից, թե արդյոք այդ գինն ուղղակիորեն դիտարկելի է կամ գնահատվել է՝ օգտագործելով այլ գնահատման մեթոդներ: Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը գնահատելիս՝ Բանկը հաշվի է առնում ակտիվի կամ պարտավորության այնպիսի բնութագրերը, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեն չափման ամսաթվի դրությամբ ակտիվի կամ պարտավորության գինը որոշելիս: Այս ֆինանսական հաշվետվություններում չափման և/կամ այլ բացահայտումների նպատակով իրական արժեքը որոշվում է նման սկզբունքներով, բացառությամբ վարձակալության գործարքներից, որոնք նկարագրված են ՀՀՄՍ 17-ում և չափումներից, որոնք թեև համանման են իրական արժեքին, սակայն իրական արժեքով չեն, մասնավորապես օգտագործման արժեքը՝ ըստ ՀՀՄՍ 36-ի:

Ի լրումն՝ ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով իրական արժեքի չափումները դասակարգվում են մակարդակ 1, 2 և 3-ի՝ ելնելով իրական արժեքի չափումներում օգտագործված սկզբնական տվյալների դիտարկելիության աստիճանից, ինչպես նաև այդ սկզբնական տվյալների՝ իրական արժեքով չափման ամբողջական պատկերի վրա ազդեցության էականության աստիճանից: Այդ մակարդակները կարելի է նկարագրել հետևյալ կերպ՝

- Մակարդակ 1-ի դեպքում մուտքային տվյալներ են հանդիսանում ակտիվ շուկայում համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների նշված գները (չձգրտված), որոնք Բանկին հասանելի են չափման ամսաթվի դրությամբ:

- Մակարդակ 2-ի մուտքային տվյալները իրենցից ներկայացնում են մակարդակ 1-ում նշված գներից տարբերվող մուտքային տվյալները, որոնք ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով.
- Մակարդակ 3-ի մուտքային տվյալներն իրենցից ներկայացնում են ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով ոչ դիտարկելի մուտքային տվյալներ:

Բանկն ընդհանուր առմամբ ներկայացնում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունն ըստ իրացվելիության: Ստացվելիք և վճարվելիք գումարներին վերաբերող վերլուծությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության օրվանից հետո 12 ամիսների ընթացքում (ընթացիկ) և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության օրվանից ավելի քան 12 ամիսների ընթացքում (ոչ ընթացիկ) ներկայացված են Ծանոթագրություն 34-ում:

Գործառնական արժույթ: Ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված միավորները չափվում են այն տնտեսական միջավայրում գործող արժույթով, որում Բանկն իրականանցում է իր գործունեությունը («Գործառնական արժույթ»): Բանկի գործառնական արժույթը ՀՀ դրամն է (այսուհետև՝ դրամ): Դրամը նաև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: Բոլոր արժեքները կլորացված են հազար դրամի չափով, եթե այլ բան նշված չէ:

Հաշվանցում: Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով գուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հաշվարկը գուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն: Եկամուտները և ծախսերը չեն հաշվանցվում շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե դա չի պահանջվում կամ թույլատրվում որևէ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտով կամ մեկնաբանությամբ և հստակ բացահայտված չէ Բանկի հաշվապահական քաղաքականության մեջ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները ներկայացված են ստորև:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր: Ֆինանսական ակտիվներից տոկոսային եկամուտները ճանաչվում են, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և եկամտի գումարը կարող է արժանահավատորեն չափվել: Տոկոսային եկամուտները և ծախսերը ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության (կամ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների խմբի) ամորտիզացված արժեքի հաշվարկման և համապատասխան ժամանակահատվածի կտրվածքով տոկոսային ծախսի և տոկոսային եկամտի բաշխման մեթոդն է:

Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի կամ, համապատասխան դեպքերում, ավելի կարճ ժամանակահատվածի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները գեղջում է ճշգրիտ մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության գուտ հաշվեկշռային արժեքը:

Այն դեպքերում, երբ տեղի է ունենում ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ակտիվների խմբի արժեքի նվազում (մասնակի նվազում) արժեզրկումից կորստի հետևանքով, տոկոսային եկամուտն այնուհետև ճանաչվում է՝ կիրառելով այն տոկոսադրույքը, որը կիրառվել էր արժեզրկումից կորուստը չափելու նպատակով ապագա դրամական հոսքերը գեղջելիս:

Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրերից եկամուտ. վերը նշված գործիքների վաճառքից օգուտը/վնասը ճանաչվում է որպես տոկոսային եկամուտ կամ ծախս՝ շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում՝ հիմնվելով հետևյալ երկու մեծությունների տարբերության վրա՝ հետգնման արժեքի, որը կուտակվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը և վաճառքի գնի, երբ այդ գործիքները վաճառվում են երրորդ անձանց: Երբ հակադարձ հետգնումը/հետգնումը տեղի է ունենում իր սկզբնական պայմաններով, վաճառքի և պայմանագրի

սկզբնական փուլում բանակցված հետգնման գնի միջև արդյունավետ օգուտը/տոկոսը ճանաչվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով:

Կումիսիոն եկամուտ: Վարկի տրամադրման վճարները հետաձգվում են հարակից ուղղակի ծախսումների հետ միասին և ճանաչվում են որպես վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքի ճշգրտում: Երբ հավանական է, որ վարկ տրամադրելու պարտավորությունը կհանգեցնի որոշակի պայմաններով վարկային համաձայնության, վարկային պարտավորության ստանձնման վճարները հետաձգվում են հարակից ուղղակի ծախսումների հետ միասին և հետագայում ճանաչվում որպես տրամադրված վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքի ճշգրտում: Երբ քիչ հավանական է, որ վարկ տրամադրելու պարտավորությունը կհանգեցնի որոշակի վարկային համաձայնագրի, վարկ տրամադրելու պարտավորության ստանձնման վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում վարկի տրամադրման պարտավորության մնացած ժամանակահատվածի ընթացքում: Այն դեպքում, երբ վարկ տրամադրելու պարտավորությունն ավարտվում է առանց վարկի տրամադրման, ապա վարկ տրամադրելու պարտավորության վճարները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում՝ պարտավորության ավարտի պահին: Վարկի սպասարկման վճարները եկամտագրվում են, երբ համապատասխան ծառայությունները մատուցվում են: Բոլոր այլ միջնորդավճարները ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ ծառայությունները մատուցվում են:

Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ճանաչում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կանոնավոր կերպով գնումները և վաճառքը հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ: Ֆինանսական գործիքների կանոնավոր գնումները կամ վաճառքն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվների այն գնումները կամ վաճառքը, որոնք պահանջում են ակտիվների մատակարարում շուկայում ընդունված պայմաններով սահմանված կարգով:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Գործարքի գծով ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների ձեռքբերմանը, անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվներ: Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների՝ ա) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, գ) տրամադրված վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, դ) վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Դասակարգումը կախված է ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերման բնույթից և նպատակից և որոշվում է սկզբնական ճանաչման պահին:

ա) Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը պահվում է վաճառքի համար կամ նախատեսված է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ակտիվ:

Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում մոտ ապագայում վաճառքի նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Բանկի կողմից համատեղ կառավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը նախատեսված չէ կամ չի օգտագործվում որպես հեջավորման գործիք:

Ֆինանսական ակտիվը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ակտիվներից, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

- եթե նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ՝
- ֆինանսական ակտիվը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, Բանկի փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն, և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ
- այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսը և ՀՀՄՍ 39. *Ֆինանսական գործիքներ: Ճանաչումը և չափումը* թույլ է տալիս ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները ներկայացվում են իրական արժեքով՝ ներառյալ ողջ օգուտը կամ վնասները, որոնք առաջանում են շահույթում կամ վնասում ճանաչվող վերաչափման արդյունքում: Շահույթում կամ վնասում ճանաչվող զուտ օգուտը կամ վնասները ներառում են ֆինանսական ակտիվի գծով վաստակած բոլոր շահաբաժինները և տոկոսները և ներառվում են «այլ օգուտներ և վնասներ» և «տոկոսային եկամուտ» տողում, շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

բ) Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնց գծով Բանկն ունի մինչև մարման ժամկետը պահելու հաստատուն մտադրություն և կարողություն: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումը:

Եթե Բանկը որոշեր վաճառել կամ վերադասակարգել մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների զգալի մասը նախքան դրանց մարման ժամկետը (բացառությամբ հատուկ հանգամանքների առկայության), ողջ դասը կորակագրվել և պետք է դասակարգվեր որպես վաճառքի համար մատչելի: Ավելին, Բանկը ընթացիկ տարում և դրան հաջորդող երկու տարիների ընթացքում հնարավորություն չէր ունենա որևէ ֆինանսական ակտիվ դասակարգել որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող ակտիվ:

գ) վարկեր և դեբիտորական պարտքեր: Առևտրային դեբիտորական պարտքերը, վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը, որոնք ունեն ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներ, որոնք գնանշված չեն ակտիվ շուկայում (ներառյալ բանկերից ստացվելիք միջոցներ, հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ ֆինանսական ակտիվներ) դասակարգվում են որպես «վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»: Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումը: Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ կարճաժամկետ դեբիտորական պարտքերի, որոնց դեպքում տոկոսի ճանաչումը էական ազդեցություն չէր ունենա:

դ) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ են, որոնք դասակարգվում են որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ չեն դասակարգվում որպես (ա) իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով ճանաչվող ֆինանսական ակտիվներ, (բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ (գ) վարկեր և դեբիտորական պարտքեր:

Վաճառքի համար մատչելի՝ բաժնային ներդրումները, որոնք չունեն գնանշված շուկայական արժեք և որոնց իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի վերջին գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշների առկայությունը որոշելու նպատակով: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են արժեզրկված, եթե առկա է օբյեկտիվ վկայություն այն մասին, որ ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքեր կարող են ազդեցություն ունենալ ներդրման գծով գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Որպես վաճառքի համար մատչելի դասակարգված՝ գնանշված կամ չգնանշված կապիտալի ներդրումներում արժեթղթի իրական արժեքի զգալի կամ տևական անկումն ինքնարժեքից համարվում է արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն: Բոլոր այլ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն կարող են համարվել հետևյալ հայտանիշները՝

- թողարկողի կամ կոնտրագենտի զգալի ֆինանսական դժվարությունները, կամ
- պայմանագրի խախտումը, մասնավորապես տոկոսների կամ մայր գումարի վճարման ուշացումը կամ չկատարումը, կամ
- տոկոսների կամ մայր գումարի վճարման ուշացումը կամ չկատարումը, կամ
- փոխառուի կողմից սնանկության կամ ֆինանսական վերակազմակերպման գործընթացի նախաձեռնումը, կամ
- ֆինանսական դժվարությունների արդյունքում տվյալ ֆինանսական ակտիվի գծով ակտիվ շուկայի անհետացումը:

Ֆինանսական ակտիվների որոշ կատեգորիաների համար, ինչպիսիք են՝ վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, ակտիվները, որոնք ըստ գնահատականների առանձին արժեզրկված չեն, ի լրումն գնահատվում են նաև խմբային արժեզրկման տեսանկյունից: Վարկային պորտֆելի արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն կարող է համարվել Բանկի նախկին փորձը վճարումների հավաքագրման գծով, հետաձգված վճարումների թվի աճը պորտֆելում ինչպես նաև ազգային կամ տեղական մակարդակում դիտարկելի փոփոխությունները, որոնք կարող են հանգեցնել դեբիտորական պարտքի անհավաքագրելիության:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման գծով ծախսի գումարն իրենից ներկայացնում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի տարբերությունը՝ զեղչված ֆինանսական ակտիվի համար սկզբնապես սահմանված տոկոսադրույքով:

Ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկումից կորստի չափով անմիջականորեն բոլոր ակտիվների գծով, բացառությամբ վարկերի և դեբիտորական պարտքերի, որոնց դեպքում հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է պահուստային հաշվի միջոցով: Երբ ակտիվը կամ դեբիտորական պարտքը համարվում է անհուսալի, այն դուրս է գրվում պահուստային հաշվի միջոցով: Հետագայում դուրս գրված գումարների վերականգնումը կատարվում է դրանք պահուստային հաշվին կրեդիտագրելու միջոցով: Պահուստային հաշվի հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են եկամուտներում կամ ծախսերում:

Երբ վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ակտիվը համարվում է արժեզրկված, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտները կամ վնասները վերադասակարգվում են որպես տվյալ ժամանակաշրջանի շահույթ կամ վնաս:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների համար այն դեպքում, եթե հաջորդող ժամանակաշրջանում արժեզրկումից կորուստի գումարը նվազում է, և նվազեցումը կարող է օբյեկտիվորեն վերագրվել արժեզրկման ճանաչումից հետո տեղի ունեցող դեպքերի, նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է շահույթի կամ վնասի միջոցով այնքանով, որքանով արժեզրկման ամսաթվի դրությամբ ներդրման հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում ամորտիզացված արժեքն այն դեպքում, եթե այդ արժեզրկումը ճանաչված չլիներ:

Ինչ վերաբերում է վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթերին, ապա նախկինում շահույթում կամ վնասում հաշվառված արժեզրկումից վնասները չեն հակադարձվում շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Իրական արժեքի ցանկացած փոփոխություն, որը տեղի է ունենում արժեզրկումից կորուստի ճանաչումից հետո, ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում և կոտակվում է ներդրումների վերագնահատման պահուստի տակ:

Վարկերի դուրսգրում: Վարկերի արժեզրկումից կորուստները վերագրվում են պահուստներին, երբ համարվում են անհավաքագրելի: Վարկերը դուրս են գրվում Բանկի ղեկավարության կողմից գումարների հավաքագրման ուղղությամբ իրականացված բոլոր հնարավորություններն օգտագործելուց և գրավները վաճառելուց հետո: Դուրս գրված գումարների հետագա հավաքագրումը շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում է որպես ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստներին կատարած մասհանումների վերադարձ հավաքագրման ժամանակաշրջանում:

Ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչումը: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվները, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ երրորդ կողմին է փոխանցվում ֆինանսական ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների նկատմամբ իրավունքը: Եթե Բանկը չի փոխանցում և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև դրա հետ կապված պարտավորությունը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ: Եթե Բանկը պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, ապա Բանկը պետք է շարունակի ճանաչել ֆինանսական ակտիվը:

Ֆինանսական ակտիվը ամբողջությամբ ապաճանաչելիս հաշվեկշռային արժեքի և ստացված հատուցման այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարի տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում:

Եթե Բանկի շարունակվող ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի միայն մի մասով է (օրինակ՝ երբ Բանկը պահպանում է փոխանցված ակտիվի մի մասը հետգնելու օպցիոնը), ապա Բանկը ֆինանսական ակտիվի նախկին հաշվեկշռային արժեքը բաշխում է այն մասի, որն այն շարունակում է ճանաչել շարունակվող ներգրավվածության ներքո, և այն մասի միջև, որն այն այլևս չի ճանաչում՝ փոխանցման ամսաթվի դրությամբ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա: Այլևս չճանաչվող մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի և այլևս չճանաչվող մասի դիմաց ստացված հատուցման և դրա վրա բաշխված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարների տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված օգուտը կամ վնասը բաշխվում է այն մասի, որը շարունակվում է ճանաչվել, և այլևս չճանաչվող մասի միջև՝ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա:

Ֆինանսական պարտավորություններ: Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող կամ որպես այլ ֆինանսական պարտավորություններ:

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում երբ ֆինանսական պարտավորությունը պահվում է վաճառքի համար կամ դասակարգվում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում կարճաժամկետ կտրվածքով հետգնման նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Բանկի կողմից համատեղ ղեկավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը չի նախատեսված կամ օգտագործվում որպես հեջավորման գործիք:

Ֆինանսական պարտավորությունը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական պարտավորություններից, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե

- նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ՝
- ֆինանսական պարտավորությունը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, բանկի փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ
- այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսի և ՀՀՄՍ 39. Ֆինանսական գործիքներ: Ծանաչումը և չափումը, թույլ է տալիս ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Արժեթղթերի հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր և արժեթղթերի փոխառության գործարքներ. սովորական գործունեության ընթացքում Բանկը կնքում է ֆինանսական ակտիվների վաճառքի և հետգնման (ռեպո), ինչպես նաև ֆինանսական ակտիվների գնման և հետվաճառքի (հակադարձ ռեպո) պայմանագրեր: Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրերը օգտագործվում են Բանկի կողմից որպես գանձապետական կառավարման տարր:

Ռեպո համաձայնագիրը իրենից ներկայացնում է վճարի կամ այլ հատուցման դիմաց ֆինանսական ակտիվի փոխանցում մեկ այլ կողմի և համապատասխան պարտավորություն՝ հետ գնելու այդ ֆինանսական ակտիվն ապագայում փոխանակման համար օգտագործված կանխիկ կամ այլ հատուցման գումարը գումարած տոկսը: Այս պայմանագրերը հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործարքներ:

Բանկը կնքում է արժեթղթերի հետգնման պայմանագրեր և արժեթղթերի փոխառության պայմանագրեր, ըստ որոնց այն ստանում կամ փոխանցում է գրավի առարկան՝ շուկայում ընդունված պրակտիկայի համաձայն: Հետգնման գործարքների ստանդարտ պայմաններով Հայաստանի Հանրապետությունում, գրավառուն իրավունք ունի վաճառել կամ վերագրավադրել գրավի առարկան, պայմանով որ դրա դիմաց կվերադարձնի համարժեք արժեթղթեր՝ գործարքի փակման ամսաթվին:

Արժեթղթերի փոխանցումը կոնտրագենտներին միայն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, եթե դրա հետ միասին փոխացվում են նաև սեփականության հետ կապված ռիսկերը և օգուտները:

Այլ ֆինանսական պարտավորություններ: Այլ ֆինանսական պարտավորությունները, ներառյալ այլ փոխառու միջոցները, ենթակա (սուբորդինացված) պարտավորությունները և այլ ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, առանց գործարքի ծախսերի:

Այլ ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ տոկոսային ծախսը ճանաչելով արդյունավետության հիմունքով:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի հաշվարկի մեթոդ: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն տոկոսադրույքն է, որը ճշգրտորեն գեղջում է ապագա գնահատված կանխիկ վճարումները (ներառյալ բոլոր տեսակի միջնորդավճարները և ստացված կամ վճարված գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, գործարքի հետ կապված ծախսերը և այլ պարգևավճարներ կամ գեղջեր) ֆինանսական պարտավորության ակնկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ (ըստ անհրաժեշտության) ավելի կարճ ժամանակահատվածում՝ հասցնելով սկզբնական ճանաչման պահին առկա գուտ հաշվեկշռային արժեքին:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչումը: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները միայն այն ժամանակ, երբ Բանկի պարտավորությունները մարվում են, չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են: Երբ միևնույն փոխատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն տարբերվում են նախորդից, կամ եթե տեղի է ունեցել առկա պարտավորության պայմանների էական փոփոխություն, ապա նմանատիպ փոխանակումը կամ փոփոխությունը ճանաչվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված և վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր. Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը մի այնպիսի պայմանագիր է, որի արդյունքում այդ պայմանագիրը տրամադրողը պարտավորվում է կատարել որոշակի վճարումներ, պայմանագիրը ստացողին փոխհատուցելով այն կորուստները, որը վերջինս կրում է որոշակի պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի համաձայն սահմանված ամսաթվին վճարումներ չկատարելու արդյունքում:

Բանկի կողմից տրամադրված ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը սկզբնապես չափվում են դրանց իրական արժեքով, և եթե չեն դասակարգվում որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, հետագայում չափվում են հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնով:

- ՀՀՄՍ 37. Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ ստանդարտի համաձայն որոշված պայմանագրով նախատեսված պարտավորության գումարի, և
- Ի սկզբանե ճանաչված գումարի՝ նվազեցված, ըստ անհրաժեշտության, հատույթի ճանաչման քաղաքականության համաձայն ճանաչված կուտակված արժեզրկման չափով

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ: Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն արտարժույթային ռիսկը կառավարելու նպատակով կնքում է գործարքներ տարբեր ածանցյալ ֆինանսական գործիքներով, այդ թվում՝ արտարժույթի սվոփեր և արտարժույթի փոխանակման պայմանագրեր: Նման ֆինանսական գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակով պահվող և դրանց հաշվառումն իրականացվում է ֆինանսական գործիքների սկզբնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք չափվում են իրական արժեքով: Կախված գործիքի շուկայական կամ պայմանագրային արժեքից, ինչպես նաև մի շարք այլ գործոններից, իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշումներով կամ գնային մոդելներով: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները համարվում են ակտիվներ, եթե դրանց իրական արժեքը դրական է և պարտավորություններ, եթե դրանց արժեքը բացասական է: Գործարքների շահույթը և վնասը վերոնշյալ գործիքների դեպքում գրանցվում են համապարփակ եկամտի մասին հաշվետվություններում՝ որպես իրական արժեքով շահույթի և վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների/պարտավորությունների գործարքներից առաջացած զուտ օգուտ կամ վնաս: Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունները ներառվում են օգուտում կամ վնասում:

Բանկը որպես վարձակալ: Գործառնական վարձակալության վճարները ծախսագրվում են գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի ընթացքում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ որևէ այլ պարբերական հիմունք ավելի ճշգրիտ է ներկայացնում վարձակալությունից տնտեսական օգուտների ստացման ժամանակային բաշխումը: Գործառնական վարձակալության պայմանագրով նախատեսված պայմանական վարձավճարները ծախսագրվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք առաջանում են:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ: Դրամական միջոցներն և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ միջոցները, թղթակցային հաշիվների մնացորդները, որոնք գերծ են սահմանափակումներից և ժամկետային ավանդները, որոնց մարման նախնական ժամկետը չի գերազանցում 90 օրը, որոնք կարճ ժամկետում կարող են փոխարկվել կանխիկի և որոնք ծանրաբեռնված չեն պայմանագրային պարտավորություններով:

Թանկարժեք մետաղներ: Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք

Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա: Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

Առգրավված ակտիվներ: Որոշակի հանգամանքներում, ակտիվներն առգրավվում են ժամկետանց վարկերի գծով գրավադրված գույքի վրա արգելանքի կիրառման դեպքում: Առգրավված ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և վաճառքի ինքնարժեքից նվազագույնով:

Հիմնական միջոցներ: Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկման կորուստները, եթե այդպիսիք կան:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա և նախատեսված է զրոյացնելու ակտիվների արժեքը դրանց օգտակար ծառայության վերջում: Մաշվածությունը հաշվարկվում է ուղիղ գծային մեթոդով հետևյալ օգտակար ծառայության ժամկետներով՝

Հիմնական միջոցների դասը	Օգտակար ծառայություն (տարիներ)
Շենքեր	50
Համակարգիչներ	3-5
Մեքենաներ	8
Վարձակալված ակտիվների բարելավումներ	20
Այլ	8

Վարձակալված ակտիվների բարելավումները ամորտիզացվում են վարձակալության ժամկետի և օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնով, եթե առկա չէ ողջամիտ համոզվածություն այն մասին, որ Բանկը կստանա ակտիվի նկատմամբ սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի վերջում կամ կերկարաձգի վարձակալության ժամկետը:

Հիմնական միջոցների տարրը ապաճանաչվում է այն օտարելիս կամ, երբ այդ ակտիվի շարունակական օգտագործումից այլևս տնտեսական օգուտներ չեն ենթադրվում: Հիմնական միջոցների վաճառքից կամ շրջանառությունից դուրսբերումից առաջացած ցանկացած օգուտ կամ վնաս հաշվարկվում է որպես ակտիվի վաճառքից ստացված միջոցների և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվներ: Որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները: Ամորտիզացիան օգտակար ծառայության ժամանակահատվածում հաշվարկվում է ուղիղ գծային մեթոդով: Օգտակար ծառայության ժամանակահատվածը և ամորտիզացիայի հաշվարկման մեթոդը վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում՝ գնահատումներում ցանկացած փոփոխություն հաշվառելով առաջընթաց կերպով: Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետով ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել առանձին, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Ոչ նյութական ակտիվների ապաճանաչում: Ոչ նյութական ակտիվներն ապաճանաչվում են դրանք օտարելիս կամ երբ այլևս դրանց օգտագործումից կամ օտարումից չեն ակնկալվում հետագա տնտեսական օգուտներ: Ապաճանաչումից օգուտները կամ վնասները չափվում են որպես ակտիվի օտարումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում այն ժամանակաշրջանում, երբ ակտիվն ապաճանաչվում է:

Նյութական և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում, բացի գուղվից: Յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում Բանկը վերանայում է իր նյութական և ոչ նյութական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները՝ որոշելու համար արդյոք կա որևէ հայտանիշ, որ այս ակտիվներում եղել են արժեզրկումից կորուստներ: Եթե առկա է որևէ նմանատիպ հայտանիշ, ապա գնահատվում է ակտիվների փոխհատուցվող գումարը, որպեսզի որոշվեն արժեզրկումից կորուստները (եթե այդպիսիք կան): Եթե

առանձին ակտիվի փոխհատուցվող գումարը հնարավոր չէ որոշել, Բանկը գնահատում է այն դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը, որին այդ ակտիվը պատկանում է: Եթե հնարավոր է որոշել բաշխման ողջամիտ և հետևողական հիմունք, ապա կորպորատիվ ակտիվները ևս բաշխվում են առանձին դրամաստեղծ միավորներին, այլապես դրանք բաշխվում են դրամաստեղծ ակտիվների փոքրագույն խմբին, որոնց համար կարելի է որոշել խելամիտ և հետևողական հիմունք:

Անորոշ օգտակար ծառայությամբ և օգտագործման համար դեռևս ոչ մատչելի ոչ նյութական ակտիվները ստուգվում են արժեզրկման առկայության տեսանկյունից առնվազն տարին մեկ անգամ, ինչպես նաև երբ առկա է հայտանիշ, որ ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել:

Փոխհատուցվող գումարն իրական արժեքից (հանած վաճառքի հետ կապված ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է. օգտագործման արժեքը գնահատելիս ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը բերվում են ներկա արժեքի՝ կիրառելով տոկոսադրույք մինչև հարկումը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը, որոնցով ապագա գնահատված հոսքերը չեն ճշգրտվել:

Եթե ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) փոխհատուցվող գումարը գնահատվում է ավելի քիչ, քան հաշվեկշռային արժեքը, ապա հաշվեկշռային արժեքն իջեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստն անհապաղ ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում, եթե տվյալ ակտիվը չի հաշվառվում վերագնահատված արժեքով: Վերջինիս դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտարկվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Եթե հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) հաշվեկշռային արժեքն ավելացվում է մինչև վերանայված փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ավելացումից հետո հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը կորոշվեր, եթե նախորդ ժամանակաշրջաններում ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) գծով արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումը անմիջապես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում, եթե տվյալ ակտիվը չի հաշվառվում վերագնահատված արժեքով, ինչի դեպքում արժեզրկումից կորստի հակադարձումը դիտարկվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Ներդրումներ ասոցիացված ընկերություններում: Ասոցիացված ընկերությունը կազմակերպություն է, որտեղ Բանկն ունի նշանակալի ազդեցություն, բայց չի վերահսկում նրան առանձին կամ համատեղ՝ ներդրման օբյեկտի ֆինանսական և գործառնական քաղաքականության գծով որոշումներ ընդունելու միջոցով: Ներդրման օբյեկտի ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև գործունեության արդյունքներում ներդրողի բաժնեմասը ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվում են բաժնեմասնակցության մեթոդով, բացի այն դեպքերից, երբ ներդրումը դասակարգվում է վաճառքի համար մատչելի:

Ասոցիացված ընկերություններում ներդրումները հաշվառվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում սկզբնական արժեքով, և ճշգրտվում են ասոցիացված ընկերության զուտ ակտիվներում Բանկի մասնակցության փոփոխությանը համապատասխան, հաշվի առնելով առանձին ներդրումների արժեքի արժեզրկումից կորուստները: Բանկի բաժնեմասը գերազանցող՝ ասոցիացված ընկերության վնասները չեն ճանաչվում:

Ներդրման ամսաթվով ասոցիացված ընկերության զուտ ակտիվների իրական արժեքը գերազանցող ներդրման մասը ճանաչվում է որպես գույովի: Ասոցիացված ընկերությունում ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ զուտ որոշելի ակտիվների իրական արժեքում Բանկի ունեցած մասնակցությունից ցածր ձեռքբերման արժեքի տարբերությունը (ձեռքբերման գծով գեղչը) կրեդիտագրվում է շահույթում կամ վնասում՝ ձեռքբերման ժամանակահատվածում:

Այն դեպքում երբ Բանկը գոծարքի մեջ է մտնում Բանկի հետ ասոցիացված ընկերության հետ, շահույթները կամ վնասները մարվում են Բանկի՝ տվյալ ասոցիացված կազմակերպությունում ունեցած

մասնակցության չափով: Կորուստները կարող են վկայել փոխանցվող ակտիվի արժեզրկման մասին, և այդ դեպքում համապատասխան արժեզրկման գծով պահուստավորում է պահանջվում:

Հարկում

Շահութահարկի գծով ծախսը ներառում է ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը և հետաձգված հարկը:

Ընթացիկ հարկ: Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը հիմնված է տարվա հարկվող շահույթի վրա: Հարկվող շահույթը նախաձեռն հարկումը տարբերվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներկայացվող շահույթից եկամտի և ծախսի այնպիսի տարրերի պատճառով, որոնք հարկման կամ նվազեցման ենթակա են այլ հաշվետու ժամանակաշրջաններում, ինչպես նաև այն տարրերի, որոնք երբևէ չեն հարկվելու կամ նվազեցվելու: Բանկի ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ուժի մեջ մտած կամ, ըստ էության, ուժի մեջ մտած հարկի դրույքաչափերը:

Հետաձգված հարկ: Հետաձգված հարկերը ճանաչվում են ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկման բազաների միջև: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով միայն այն չափով որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները: Նմանատիպ հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման պահին այնպիսի գործարքների արդյունքում, որոնք ազդեցություն չունեն ինչպես հաշվապահական, այնպես էլ հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով՝ կապված հիմնական միջոցների և հաճախորդներին տրված վարկերի հետ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկն ի վիճակի է վերահսկել ժամանակավոր տարբերության մարման ժամանակային բաշխումը, կամ հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի մարվի տեսանելի ապագայում: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով, կապված վերը նշված ներդրումների հետ, ճանաչվում են միայն այն չափով, որով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունը և ժամանակավոր տարբերությունը կմարի տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը պետք է վերանայվի յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվի այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները պետք է չափվեն հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումը պետք է արտացոլի հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան՝ կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Տարվա ընթացիկ և հետաձգված հարկեր: Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք վերաբերում են տարրերի, որոնք ճանաչվել են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում ընթացիկ և հետաձգված հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Գործունեության հետ կապված հարկեր: Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառվում են տարբեր այլ հարկատեսակներ ևս, որոնց գծով գումարների հաշվարկը կապված է Բանկի գործունեության հետ: Այս հարկերը ներառվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ որպես գործառնական ծախսերի բաղադրիչ:

Պահուստներ: Պահուստները ճանաչվում են, երբ Բանկն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական), որպես անցյալ դեպքերի արդյունք և հավանական է, որ Բանկից կպահանջվի կատարել պարտականությունը և պարտականության գումարը հավաստիորեն կարող է գնահատվել:

Պահուստում ճանաչված գումարն իրենից ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ լավագույն գնահատականը, որը կպահանջվի ներկա պարտականությունը մարելու համար՝ հաշվի առնելով հարակից ռիսկերն և անորոշությունները: Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունը էական է, ապա պահուստի գումարը պետք է իրենից ներկայացնի այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար:

Եթե ակնկալվում է, որ որևէ այլ կողմ ամբողջությամբ կամ մասամբ փոխհատուցելու է պահուստը մարելու համար պահանջվող ծախսումները, ապա փոխհատուցումը պետք է դիտվի որպես առանձին ակտիվ, երբ ըստ էության որոշակի է, որ կազմակերպության կողմից պարտականությունը մարելու դեպքում փոխհատուցումը կստացվի և փոխհատուցման գումարը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ: Պայմանական պարտավորությունները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում սակայն բացահայտվում են, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսքի հավանականությունը շատ փոքր է: Պայմանական ակտիվները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, բայց դրանք բացահայտվում են հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում այն դեպքերում, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը համարվում է հավանական:

Արտարժույթ: Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկի գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով (արտարժույթով) կատարված գործարքները ճանաչվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածները (տարրերը) վերահաշվարկվում են այդ օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող՝ արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածները, վերահաշվարկվում են իրական արժեքի սահմանման օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով հաշվարկված սկզբնական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում:

Դրամային հոդվածների գծով առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում դրանց առաջացման ժամանակաշրջանում:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկի կողմից կիրառված փոխարժեքները տարվա վերջում հետևյալն են՝

	Միջին փոխարժեք		Միջին փոխարժեք	
	2014թ.	2013թ.	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	415.75	409.55	474.97	405.64
ՀՀ դրամ/1 ԵՎԸ	552.09	544.06	577.47	559.54
ՀՀ դրամ/1 ռուբլի	10.98	12.87	8.15	12.44

Գրավ: Բանկը որպես հաճախորդի պարտավորությունների ապահովման միջոց է ընդունում գրավ, երբ դա նպատակահարմար է համարվում: Գրավը հիմնականում լինում է հաճախորդի ակտիվների նկատմամբ կոշտ գրավի տեսքով և Բանկին պահանջի իրավունք է տալիս այս ակտիվների նկատմամբ հաճախորդի առկա և ապագա պարտավորությունների դիմաց:

Բաժնետիրական կապիտալ: Բաժնետիրական կապիտալի համալրումները ճանաչվում են սկզբնական արժեքով: Թողարկված նոր բաժնեմասերին ուղղակիորեն վերագրելի ծախսերը, բացառությամբ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներից, նվազեցվում են սեփական կապիտալից՝ առանց շահութահարկի:

Սեզմենտների ներկայացում: Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչն է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններին վերաբերող հասույթները և ծախսերը): Գործառնական սեզմենտների գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են Բանկի գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով: Գործառնական սեզմենտի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն:

Բանկի գործառնությունները բավականին ինտեգրացված են և կազմում են մեկ գործարար սեզմենտ ըստ ՖՀՄՍ 8 «Գործառնական սեզմենտներ» ստանդարտի պահանջների: Ղեկավարությունն առանձին հիմունքով չի ուսումնասիրում Բանկի բաղադրիչների գործառնական արդյունքները: Բանկի ակտիվները հիմնականում գտնվում են Հայաստանի Հանրապետությունում, իսկ իր հասույթի և շահույթի մեծ մասը Բանկը ստանում է Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացվող և Հայաստանի Հանրապետության հետ կապված գործառնություններից: Գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողը, որը Բանկի դեպքում հանդիսանում է Խորհուրդը, միայն ստանում և ուսումնասիրում է Բանկին՝ որպես մեկ ամբողջությամբ վերաբերող տեղեկատվությունը:

3. Կարևոր հաշվապահական դատողությունների և գնահատումների հետ կապված անորոշության հիմնական աղբյուրները

Բանկի հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառելիս Բանկի ղեկավարությանն անհրաժեշտ է լինում կատարել դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնք այլ աղբյուրներից ակնհայտ չեն երևում: Գնահատումներն և դրա հետ կապված ենթադրությունները հիմնված են նախկին փորձի և այլ համապատասխան գործոնների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումներն և ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումներում փոփոխությունները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ փոփոխությունը տեղի է ունենում, եթե փոփոխությունը վերաբերում է միայն այդ ժամանակաշրջանին կամ փոփոխությունը ճանաչվում է այդ և ապագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունն ազդում է ընթացիկ և ապագա ժամանակաշրջանների վրա:

Անորոշության գնահատման չափանիշների հիմնական աղբյուրները: Ստորև ներկայացվում են ապագային վերաբերող հիմնական ենթադրությունները և ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատումներից բխող անորոշության այլ հիմնական աղբյուրները, որոնք կրում են ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների՝ հաջորդող ֆինանսական տարում էական ճշգրտումների առաջացման զգալի ռիսկ:

Վարկերի արժեզրկում: Բանկը կանոնավոր կերպով վերանայում է իր վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ դրանք արժեզրկման տեսանկյունից գնահատելու համար: Բանկի վարկերի արժեզրկման պահուստները սահմանվում են վարկերի և դեբիտորական պարտքերի պորտֆելում առաջացած արժեզրկումից կորուստները ճանաչելու համար: Բանկը վարկերի և դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման պահուստին կատարվող մասհանումների վերաբերյալ գնահատումները դիտարկում է

որպես գնահատման անորոշությունների հիմնական աղբյուր, որովհետև ա) դրանք բավականին զգայուն են մի ժամանակաշրջանից մյուսը տեղի ունեցող փոփոխությունների նկատմամբ, քանի որ հիմնված են չվճարումների չափերի և ապագա կորուստների գնահատման վերաբերյալ ենթադրությունների վրա, որոնք կատարվել են անցյալ գործունեության փորձի հիման վրա և բ) ցանկացած զգալի տարբերություն Բանկի կողմից գնահատված կորուստների և դրանց փաստացի չափերի միջև կհանգեցնի անհրաժեշտության, որ Բանկը գրանցի հավելյալ պահուստներ, որոնք կարող են ունենալ նշանակալի ազդեցություն նրա ապագա ժամանակաշրջանների ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Բանկը կիրառում է անհատական և խմբային գնահատումների համադրություն՝ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արժեզրկման պահուստին մասհանումները որոշելիս:

Անհատական գնահատումները կիրառվում են այն վարկերի և դեբիտորական պարտքերի համար, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են: Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնց մնացորդը սեփական կապիտալի 0.2%-ից ավելին է կազմում, առանձին վերցված համարվում են նշանակալի: Բանկն օգտագործում է ղեկավարության գնահատումը՝ գնահատելու համար արժեզրկումից կորուստների գումարները, այն դեպքում երբ վարկառուն ունի ֆինանսական դժվարություններ, և առկա են սակավաթիվ պատմական տվյալներ՝ կաապված համանման վարկառուների հետ:

Առանձին վերցված նշանակալի վարկերն և դեբիտորական պարտքերը, որոնք արժեզրկված չեն, ինչպես նաև բոլոր այն վարկերն և դեբիտորական պարտքերը, որոնք անհատապես չեն գնահատվել, ներառվում են խմբային հիմունքով գնահատվող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի մեջ: Խմբային հիմունքով գնահատվող վարկերն և դեբիտորական պարտքերը խմբավորվում են ըստ նմանատիպ վարկային ռիսկի բնութագրիչների և կետանցվածության կարգավիճակի և գնահատվում համապատասխանաբար: Բանկը ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունները գնահատում է՝ ելնելով նախկին ցուցանիշներից, հաճախորդների նախկին վարքագծից, տվյալ խմբի վարկառուների կողմից վճարումների կատարման իրավիճակի վատթարացման դիտարկելի տվյալներից, ինչպես նաև տնտեսական պայմաններից, որոնք առնչություն ունեն խմբի ակտիվների գծով պարտավորությունների չկատարման հետ: Ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատականներ՝ ելնելով վնասների գծով առկա փորձից այն ակտիվների գծով, որոնք ունեն վարկային ռիսկին բնորոշ հատկանիշներ և առկա է վարկերի խմբին համանման արժեզրկման հայտանիշ: Բանկը հիմնվում է ղեկավարության դատողության վրա՝ վարկերի խմբի գծով դիտարկելի տվյալները ճշգրտելու համար այնպես, որ դրանք արտացոլեն պատմական տվյալներում չարտացոլված ընթացիկ հանգամանքները:

Խմբային հիմունքով գնահատման մեթոդաբանության խնդիրն է՝ ապահովել, որ արժեզրկումից կորստի պահուստը արտացոլի կորստի պատճառ հանդիսացող իրադարձությունները, որոնք արդեն տեղի են ունեցել, սակայն դեռ չեն գնահատվել անհատական հիմունքով: 2014թ. ընթացքում Բանկը վերանայել է արժեզրկումից կորստի պահուստի գնահատականը խմբային հիմունքով գնահատվող վարկերի գծով և կիրառել է խմբային արժեզրկման դրույքաչափեր, որոնք տարբեր են մինչ այդ կիրառված դրույքաչափերից: Եթե խմբային հիմունքով գնահատվող վարկերի գծով կիրառվեին նախկինում կիրառված խմբային արժեզրկման դրույքաչափերը, ապա խմբային հիմունքով գնահատվող վարկերի արժեզրկման պահուստի մասնահանումները հաշվետու ժամանակաշրջանի համար կաճեր 290,000 հազար դրամով:

Ֆինանսական հաշվետվություններում ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստավորումը որոշվում է՝ ելնելով ներկա տնտեսական և քաղաքական հանգամանքներից: Բանկը հնարավորություն չունի կանխատեսելու հանգամանքների փոփոխությունները Հայաստանում և դրանց հնարավոր ազդեցությունները ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստների պահուստի համարժեքության վրա ապագա ժամանակաշրջաններում:

2014 և 2013թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ համախառն վարկերն կազմում էին համապատասխանաբար՝ 52,793,946 և 41,511,187 հազար դրամ, իսկ պահուստին մասնահանումը՝ համապատասխանաբար՝ 736,558 և 817,445 հազար դրամ:

4. Նոր և վերանայված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների կիրառումը

4.1. Փոփոխություններ ՀՀՄՍ-ներում, որոնք ազդում են ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների վրա

Ընթացիկ տարում ընդունվել են հետևյալ նոր և վերանայված Ստանդարտները և դրանց մեկնաբանությունները:

- Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 10, ՀՀՄՍ 12 և ՀՀՄՍ 27 ստանդարտներում. *Ներդրումային ընկերություններ*
- Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 32 ստանդարտում. *Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում*
- Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 36 ստանդարտում. *Վերականգնվող գումարների բացահայտումը ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով*
- Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 39 ստանդարտում. *Ածանցյալ գործիքների վերաձևակերպում և հեջային հաշվառման շարունակում*
- ՀՀՄՄԿ 21. *Տուրքեր:*

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 10, ՀՀՄՍ 12 և ՀՀՄՍ 27 ստանդարտներում: Ներդրումային ընկերություններ.

ՀՀՄՍ 10-ում տեղի ունեցած փոփոխությունները սահմանում են բացառություններ ներդրումային ընկերության դուստր ընկերությունների համախմբման պահանջներից: Փոխարենը, ներդրումային ընկերությունից պահանջվում է դուստր ընկերություններում ունեցած մասնակցությունը չափել իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Այս բացառությունը չի առնչվում ներդրումային ընկերության դուստր ընկերություններին, որոնք տրամադրում են ծառայություններ, որոնք առնչվում են ներդրումային ընկերության ներդրումային գործունեությանը:

Որպես ներդրումային ընկերություն որակվելու համար հաշվետու ընկերությունից պահանջվում է՝

- ձեռք բերել միջոցներ մեկ կամ ավելի ներդրողների կողմից՝ մասնագիտական ներդրումային կառավարման ծառայություններ տրամադրելու նպատակով
- Պարտավորություն ստանձնել ներդրող(ներ)ի հանդեպ առ այն, որ իր գործունեության նպատակը միջոցների ներդրումն է կապիտալի արժևորման կամ ներդրումային եկամուտ ստանալու կամ այդ երկուսի համատեղման միջոցով եկամտաբերության ապահովումն է, և
- Գնահատել հիմնականում իր բոլոր ներդրումների կատրոդականը իրական արժեքի սկզբունքով:

Համապատասխան փոփոխություններ են տեղի ունեցել ՀՀՄՍ 12 և ՀՀՄՍ 27-ում՝ ներդրումային կազմակերպությունների կողմից նոր բացահայտումների պահանջները արտացոլելու համար:

Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Բանկը ներդրումային ընկերություն չէ:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 32 ստանդարտում: Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում:

ՀՀՄՍ 32-ը պարզաբանում է ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցմանը վերաբերող պահանջները: Մասնավորապես, այս փոփոխությունները պարզաբանում են այնպիսի հասկացությունների նշանակությունը, ինչպիսիք են՝ «ներկայումս ունի հաշվանցման իրավաբանորեն գործադրելի իրավունք» և «միաժամանակյա իրացում և մարում»:

Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Բանկը չունի ֆինանսական ակտիվներ կամ ֆինանսական պարտավորություններ, որոնք ենթակա են հաշվանցման:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 36 ստանդարտում. Վերականգնվող գումարների բացահայտումը ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով: ՀՀՄՍ 36 ստանդարտը ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի վերականգնվող արժեքի հաշվանցման պահանջը սահմանափակում է այն ժամանակահատվածներով, որոնցում արժեզրկումից կորուստը ճանաչվել է կամ հակադարձվել: Ավելին, դրանք ընդլայնում և պարզաբանում են բացահայտման պահանջները այն դեպքերում, երբ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի վերականգնվող արժեքը որոշվել է իրական արժեքից հանած իրացման գին հիմունքներով: Նոր բացահայտումները ներառում են իրական արժեքի հիերարխիան, հիմնական ենթադրությունները և գնահատման տեխնիկաները, որոնք համապատասխանում են ՀՀՄՍ 13 Իրական արժեքով չափումներ ստանդարտով պահանջվող բացահայտումներին:

Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չունեն ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Բանկը չունի արժեզրկումից կորուստներ ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 39 ստանդարտում. Ածանցյալ գործիքների վերաձևակերպում և հեջային հաշվառման շարունակում: Այս փոփոխությունները թույլ են տալիս շարունակել հեջային հաշվառումը այն դեպքում, երբ ածանցյալ գործիքը վերաձևակերպվում է քլիրինգային գործարքի կողմի վրա և բավարարված են որոշակի պայմաններ: Այս փոփոխությունով նաև պարզաբանվում է, որ վերաձևակերպման արդյունքում հեջավորման գործիք հանդիսացող ածանցյալ գործիքի իրական արժեքի ցանկացած փոփոխություն պետք է ներառվի հեջի արդյունավետության գնահատման և չափման գնահատման գործընթացում:

Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չեն ունենում Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Բանկը չի կիրառում հեջային հաշվառում:

ՀՀՄՄԿ 21 Տուրքեր. Այս մեկնաբանությունը կիրառելի է պետական մարմինների կողմից կիրառվող բոլոր տեսակի վճարումների գծով, բացառությամբ շահութահարկի, որոնք լուսաբանվում են ՀՀՄՍ 12 ստանդարտով, և բացառությամբ օրենքի խախտման դեպքում կիրառվող տույժեր և տուգանքների: Մեկնաբանությունը պարզաբանում է, որ տուրքերի վճարման պարտավորությունը պետք է ճանաչվի միայն այն դեպքում, երբ պարտադրող իրադարձությունը տեղի է ունեցել, և ուղղություն է տալիս այն մասին, թե արդյոք պարտավորությունը պետք է ճանաչվի առաջընթաց սկզբունքով որոշակի ժամանակահատվածի համար, թե ամբողջությամբ պետք է ճանաչվի կոնկրետ ամսաթվի դրությամբ:

Մեկնաբանությունը ազդեցություն չի ունեցել ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, բացառությամբ Բանկի քաղաքականության մեջ տեղի ունեցած փոփոխությունների:

Բանկը չի իրականացրել որևէ հրապարակված սակայն դեռևս չգործող ստանդարտի, փոփոխության կամ մեկնաբանության վաղ կիրառություն:

Ընդունված, սակայն դեռևս չգործող նոր և վերանայված ՖՀՄՄ-ներ

Բանկը դեռևս չի կիրառել հետևյալ նոր և վերանայված ՖՀՄՄ-ները, որոնք հրապարակվել են, սակայն դեռևս չեն գործում:

- Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 19 ստանդարտում. <i>Մահմանված հատուցումների պլաններ. Աշխատակիցների հատկացումներ</i> - ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2010-2012 թվկ - ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2011-2013 թվկ	Գործում է 2014թ. հունիսի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:
- ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2012-2014 թվկ - ՖՀՄՄ 14. <i>Հետաձգված սակագնային ճշգրտումների հաշիվներ</i> - Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 16 և ՀՀՄՄ 38 ստանդարտներում. <i>Մշակվածության և ամրորիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում</i> - Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 27 ստանդարտներում. <i>Բաժնեմասնակցության մեթոդը առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում</i> - Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 16 և ՀՀՄՄ 41 ստանդարտներում. <i>Գյուղատնտեսություն: Բերքատու բույսեր</i> - Փոփոխություններ ՖՀՄՄ 11 ստանդարտում. <i>Համատեղ գործունեությունում մասնակցության հաշվառում</i> - Փոփոխություններ ՖՀՄՄ 10 և ՀՀՄՄ 28 ստանդարտներում. <i>Ներդրողի և նրա հետ ասոցիացված կազմակերպության կամ համատեղ ձեռնարկման միջև ակտիվների վաճառք կամ հատկացում</i> - Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 1 ստանդարտում: <i>Բացահայտման նախաձեռնության ծրագիր</i>	Գործում է 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:
ՖՀՄՄ 15. Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ	Գործում է 2017թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:
ՖՀՄՄ 9. Ֆինանսական գործիքներ	Գործում է 2018թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:

Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 19 ստանդարտում. Մահմանված հատուցումների պլաններ. Աշխատակիցների հատկացումներ. ՀՀՄՄ 19՝ Աշխատակիցների հատուցումներ ստանդարտում տեղի ունեցած փոփոխությունները հստակեցնում են, թե ինչպես աշխատակիցների կամ երրորդ կողմերի հատկացումները, որոնք փոխկապակցված են ծառայության հետ, պետք է վերագրվեն ծառայության ժամանակահատվածներին: Ավելին, փոփոխությունները գործնական կիրառություն են սահմանում այն դեպքում, եթե հատկացումների գումարները կախված չեն աշխատած տարիների քանակից. նման դեպքում հնարավորություն է ընձեռվում, սակայն ոչ՝ պահանջվում, նման հատկացումները ճանաչել որպես ծառայության արժեքի նվազում՝ այն ժամանակահատվածում, երբ մատուցվել է համապատասխան ծառայությունը:

Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունները ազդեցություն կունենան Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Բանկը չունի սահմանված հատուցումների պլան:

ՖՀՄՄ 14: Հետաձգված սակագնային ճշգրտումների հաշիվներ. ՖՀՄՄ 14-ը թույլ է տալիս կազմակերպությանը, որն առաջին անգամ է ներդնում ֆինանսական հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտները, շարունակել հաշվառել հետաձգված սակագնային ճշգրտումների հաշիվներում տեղի ունեցած փոփոխությունները, սակավաթիվ փոփոխություններով, ըստ նախորդ հաշվապահական

հաշվառման ստանդարտի՝ ինչպես ՖՀՄՍ առաջին անգամ ընդունման դեռապքում, այնպես էլ հետգայառում ֆինանսական հաշվետվություններում:

ՖՀՄՍ 14-ի կիրառումը որևէ ազդեցություն չի ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Բանկը առաջին անգամ ՖՀՄՍ ներդրում չի իրականացնում:

ՖՀՄՍ 15. Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ. 2014թ. մայիսին հրապարակվել է ՖՀՄՍ 15-ը, որը միասնական համընդհանուր մոդել է սահմանում կազմակերպությունների կողմից հաճախորդների հետ պայմանագրերից գոյացած հասույթի հաշվառման համար: ՖՀՄՍ 15-ը ուժի մեջ մտնելուց հետո կփոխարինի ներկայումս գործող հասույթի ճանաչման ուղեցույցը, այդ թվում՝ ՀՀՄՍ 18 Հասույթ, ՀՀՄՍ 11 Կառուցման պայմանագրեր և դրանց հարակից մեկնաբանությունները:

ՖՀՄՍ 15-ի հիմնական սկզբունքը կայանում է նրանում, որ Բանկը պետք է ճանաչի հասույթը՝ ներկայացնելով խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների՝ հաճախորդին փոխանցման փաստը՝ այն գումարով, որը Բանկը ակնկալում է ստանալ այդ ապրանքների և ծառայությունների դիմաց: Մասնավորապես, ստանդարտը ներկայացնում է որոշակի հիմունքներով մշակված հինգ քայլից բաղկացած մոդել, որը կիրառելի է հաճախորդների հետ ունեցած բոլոր պայմանագրերի գծով:

Մոդելում ներկայացված են հետևյալ հինգ քայլերը՝

- Հաճախորդի հետ ունեցած պայմանագրի սահմանում,
- Պայմանագրի կատարման պարտավորությունների սահմանում,
- Գործարքի գնի որոշում,
- Գործարքի գնի բաշխում պայմանագրի կատարման պարտավորությունների նկատմամբ,
- Հասույթի ճանաչում այն ժամանակ (կամ այն բանից հետո), երբ Բանկը բավարարում է պայմանագրի կատարման պարտավորությունը:

Ըստ ՖՀՄՍ 15-ի, Բանկը ճանաչում է հասույթը այն ժամանակ, կամ այն բանից հետո, երբ պայմանագրի կատարման պարտավորությունը բավարարված է, այսինքն՝ երբ տվյալ կատարման պարտավորությանն առնչվող ապրանքների կամ ծառայությունների վերահսկողությունը փոխանցվում է հաճախորդին: Ավելի նկարագրական ուղեցույց է ավելացվել նաև այնպիսի թեմաների մասով, ինչպիսիք են հասույթի ճանաչման պահը, փոփոխական հատուցման հաշվառումը, պայմանագրի կատարման և ձեռքբերման հետ կապված ծախսերը և մի շարք այլ հարակից հարցեր: Նաև ներկայացված են նոր բացահայտումներ հասույթի գծով:

Բանկի ղեկավարությունը ակնկալում է, որ ՖՀՄՍ 15-ի կիրառումը ապագայում կարող է ազդեցություն ունենալ հասույթի ճանաչման գումարի և ժամկետների վրա: Սակայն նպատակահարմար չէ ՖՀՄՍ 15-ի ազդեցության վերաբերյալ ողջամիտ գնահատում տրամադրելը առանց մանրամասն ուսումնասիրություն իրականացնելու դրա ազդեցության վերաբերյալ:

ՖՀՄՍ 9. Ֆինանսական գործիքներ. 2009թ. նոյեմբերին հրապարակված ՖՀՄՍ 9 նոր պահանջներ է սահմանել ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման համար: ՖՀՄՍ 9 փոփոխվել է 2010թ. հոկտեմբերին՝ ներառելով ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման և չափման, ինչպես նաև ապաճանաչման պահանջներ, ինչպես նաև՝ 2013թ. նոյեմբերին՝ սահմանելով հեջավորման ընդհանուր հաշվառման նոր պահանջներ: 2014թ. հուլիսին ՀՀՄՍԽ-ն թողարկեց ՖՀՄՍ 9-ի լրամշակված տարբերակը, որում հիմնականում ներկայացված են ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով պահանջները, ինչպես նաև ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման գծով սահմանափակ թվով փոփոխություններ: ՖՀՄՍ 9 նպատակ ունի փոխարինելու ՀՀՄՍ 39. Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը ստանդարտը:

ՖՀՄՍ 9-ի հիմնական պահանջները հետևյալն են՝

- **Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և չափումը.** Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են ըստ բիզնես մոդելի, որով դրանք պահվում են, ինչպես նաև ըստ պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի բնութագրերի: Մասնավորապես, պարտքային գործիքները, որոնք պահվում են բիզնես մոդելում՝ նպատակ ունենալով հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը, և պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերն իրենից ներկայացնում են միայն մայր

գումար և դրա չվճարված մասի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսների հավաքագրում, սկզբնական ճանաչումից հետո սովորաբար չափվում են ամորտիզացված արժեքով: ՖՀՄՍ 9-ի 2014թ. տարբերակում ներկայացվում է «իրական արժեք այլ համապարփակ եկամտի միջոցով» հասկացությունը այն պարտքային գործիքների գծով, որոնք պահվում են բիզնես մոդելում՝ նպատակ ունենալով թե հավաքագրել պայմանագրային դրամական հոսքերը և թե վաճառել ֆինանսական ակտիվները, և որոնք ըստ պայմանագրի պայմանների բաղկացած են ֆինանսական ակտիվներից, որոնք առաջացնում են որոշակի ամսաթվերի դրությամբ դրամական հոսքեր, որոնք իրենցից ներկայացնում են միմիայն մայր գումար և դրա չվճարված մասի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսների հավաքագրում՝ սկզբնական ճանաչումից հետո չափվելով իրական արժեքով այլ համապարփակ եկամտի միջոցով: Բոլոր այլ պարտքային և կապիտալ ներդրումները չափվում են իրենց իրական արժեքով: Ավելին, ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն, կազմակերպությունները կարող են փոփոխման ոչ ենթակա որոշում կայացնել հետագա փոփոխությունները ներկայացնելու սեփական կապիտալում (որը չի պահվում առևտրային նպատակներով) ներդրման իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, ընդ որում շահույթում կամ վնասում ճանաչելով միայն շահութաբաժինների տեսքով եկամուտը:

- **Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը.** Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են նույն կերպ՝ ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն, սակայն առկա են տարբերություններ կապված Բանկի սեփական պարտքային ռիսկի չափմանը վերաբերող պահանջների հետ: ՖՀՄՍ 9-ով պահանջվում է, որպեսզի ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունը, որը վերագրելի է տվյալ պարտավորությանը բնորոշ պարտքային ռիսկին, ներկայացվի այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, եթե պարտավորության պարտքային ռիսկի փոփոխությունների ազդեցության ճանաչումը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում չի ստեղծում կամ մեծացնում շահույթում կամ վնասում հաշվառման անհամապատասխանությունը: Ֆինանսական պարտավորության պարտքային ռիսկին վերագրվող՝ իրական արժեքի փոփոխությունները հետագայում չեն դասակարգվում շահույթում կամ վնասում:
- **Արժեզրկում.** ՖՀՄՍ 9-ի 2014թ. տարբերակում ներկայացվում է «Ակնկալվող վարկային վնասի» մոդելը ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման չափման նպատակով՝ ի հակադրություն ՀՀՄՍ 39-ով նախատեսված հաշվեզրկված վարկային վնասի մոդելի: Ակնկալվող վարկային վնասի մոդելով պահանջվում է, որպեսզի Բանկը հաշվառի ակնկալվող վարկային վնասները և այդ ակնկալվող վարկային վնասներում տեղի ունեցած փոփոխությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ արտացոլելու համար պարտքային ռիսկում սկզբնական ճանաչման պահից ի վեր տեղի ունեցած փոփոխությունները: Այլ կերպ ասած՝ վարկային պատահարի տեղի ունենալը այլևս անհրաժեշտ պայման չէ վարկային վնաս ճանաչելու տեսանկյունից:
- **Հեջավորման հաշվառում.** Ներկայացնում է հեջավորման հաշվառման նոր մոդել, որը նպատակ ունի սերտ համապատասխանություն ապահովել կազմակերպությունների կողմից ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի հեջավորման ընթացքում գործադրվող ռիսկերի կառավարման գործընթացներին: Ըստ ՖՀՄՍ 9-ի ավելի ճկուն մոտեցում է սկսել կիրառվել հեջային հաշվառման ենթակա գործարքների տեսակների մասով, մասնավորապես, ընդլայնվել են այն գործիքների տեսակները, որոնք կարող են դիտարկվել որպես հեջավորման գործիքներ, և ոչ ֆինանսական միավորների ռիսկի տարրերի տեսակները, որոնք ենթակա են հեջային հաշվառման: Ավելին, արդյունավետության ստուգումը փոխարինվել է «տնտեսական հարաբերությունների» սկզբունքով: Բացի այդ, այլևս չի պահանջվում հեջի արդյունավետության հետընթաց գնահատում: Ներդրվել են նաև Բանկի ռիսկերի կառավարման գործունեության գծով բացահայտման լրացուցիչ պահանջներ:
- **Ապաճանաչում.** Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչման պահանջները շարունակելու են գործել ըստ ՀՀՄՍ 39:

Այս ստանդարտն ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ից և թույլ է տրվում դրա վաղ կիրառումը: Կախված ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման ընտրված մոտեցումից, անցումային շրջանում տարբեր պահանջների գծով առաջին անգամ կիրառում կարող է տեղի ունենալ մեկ կամ մեկից ավելի ամսաթվերով:

Բանկի ղեկավարությունը ակնկալում է, որ ՖՀՄՍ 9-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գծով ներկայացված գումարների վրա: Սակայն, նպատակահարմար չէ ՖՀՄՍ 9-ի ազդեցության վերաբերյալ ողջամիտ գնահատում տրամադրելը առանց մանրամասն ուսումնասիրություն իրականացնելու դրա ազդեցության վերաբերյալ:

Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 11 ստանդարտում. Համատեղ գործունեությունում մասնակցության հաշվառում: ՖՀՄՍ 11-ում տեղի ունեցած փոփոխությունները ուղեցույց են տրամադրում այն մասին, թե ինչպես հաշվառել համատեղ գործունեության ձեռքբերումը, որը հանդիսանում է ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում ըստ ՖՀՄՍ 3-ի: Մասնավորապես, այս փոփոխությամբ սահմանվում է, որ կիրառելի են ՖՀՄՍ 3-ով և այլ ստանդարտներով սահմանված՝ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումների հաշվառման համապատասխան սկզբունքները: Միևնույն պահանջը պետք է կիրառվի համատեղ գործունեության ձևավորման դեպքում, այն և միայն այն դեպքում, եթե գործող ձեռնարկատիրական միավորը հատկացվում է համատեղ գործունեության՝ վերջինիս մասնակցող կողմերից մեկի կողմից: Համատեղ գործունեություն իրականացնողը նաև պետք է բացահայտի համապատասխան տեղեկատվությունը ըստ ՖՀՄՍ 3-ի և ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումների համար կիրառելի այլ ստանդարտների:

Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը որևէ ազդեցություն կունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 38 ստանդարտներում. Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում. ՀՀՄՍ 16-ում կատարված փոփոխությունները արգելում են կազմակերպություններին հիմնական միջոցի միավորների նկատմամբ կիրառել հասույթի հիման վրա մաշվածության մեթոդը: ՀՀՄՍ 38 ստանդարտի փոփոխությունները ներկայացնում են վիճարկելի ենթադրություն առ այն, որ հասույթը չի հանդիսանում ակտիվի ամորտիզացիայի համար պատշաճ հիմք: Այս ենթադրությունը կարող է վիճարկվել միայն այն դեպքում, երբ ոչ նյութական ակտիվն արտահայտված է որպես հասույթի չափման միավոր, կամ երբ հնարավոր է ցույց տալ, որ ոչ նյութական ակտիվի գծով հասույթը և դրա գծով տնտեսական օգուտների սպառումը սերտորեն փոխկապակցված են:

Այս փոփոխությունները կիրառվում են առաջընթաց կերպով 2016թ. սկսվող կամ դրանց հաջորդող տարեկան ժամանակահատվածների համար: Ներկայումս Բանկը կիրառում է ուղիղ գծային մեթոդը իր հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության և ամորտիզացիայի համար:

Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 41 ստանդարտներում. Գյուղատնտեսություն. Բերքատու բույսեր: ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 41 ստանդարտներում տեղի ունեցած փոփոխությունները սահմանում են բերքատու բույս հասկացությունը և պանաջում, որպեսի բերքատու բույսի հատկանիշներ ունեցող կենսաբանական ակտիվները հաշվառվեն որպես հիմնական միջոց՝ համաձայն ՀՀՄՍ 16 ստանդարտի՝ ՀՀՄՍ 41 ստանդարտի փոխարեն: Բերքատու բույսի վրա աճող բերքը շարունակում է հաշվառվել որպես գյուղատնտեսական արտադրանք ըստ ՀՀՄՍ 41-ի:

Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը որևէ ազդեցություն կունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 27 ստանդարտում: Բաժնեմասնակցության մեթոդը առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում: ՀՀՄՍ 27-ում տեղի ունեցած փոփոխությունները թույլ են տալիս կազմակերպությանը՝ կիրառել բաժնեմասնակցության մեթոդը՝ որպես տարբերակ դուստր ընկերություններում, համատեղ ձեռնարկումներում և ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումները առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվառման համար: Փոփոխությունը գործում է 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:

Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը որևէ ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Բանկը չի պատրաստում առանձին հաշվետվություններ:

Փոփոխություններ ՖՀՄՄ 10 և ՀՀՄՄ 28 ստանդարտում. Ներդրողի և նրա հետ ասոցիացված կազմակերպության կամ համատեղ ձեռնարկման միջև ակտիվների վաճառք կամ հատկացում:

Փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ասոցիացված կազմակերպությանը կամ համատեղ ձեռնարկմանը ակտիվների իրացման կամ հատկացման դեպքում, կամ վերահսկողության կորստի դեպքում, եթե համատեղ վերահսկողությունը կամ նշանակալի ազդեցությունը պահպանվում է գործարքում, որում ներգրավված են ասոցիացված կամ համատեղ ձեռնարկումներ, օգուտի և վնասի ճանաչման չափը կախված է նրանից, թե արդյոք ակտիվները կամ դուստր ընկերությունը իրենցից ներկայացնում են ձեռնարկատիրական գործունեության միավոր՝ ինչպես սահմանված է ՖՀՄՄ 3-ում: Եթե ակտիվը կամ դուստր ընկերությունը իրենցից ներկայացնում են ձեռնարկատիրական գործունեության միավոր, ցանկացած օգուտ կամ վնաս ճանաչվում է ամբողջությամբ: Եթե ակտիվը կամ դուստր ընկերությունը իրենցից չեն ներկայացնում ձեռնարկատիրական գործունեության միավոր, ապա կազմակերպության օգուտի կամ վնասի մասը չի ներառվում ճանաչման մեջ:

Փոփոխությունը գործում է 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:

Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը որևէ ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 1 ստանդարտում: Բացահայտման նախաձեռնության ծրագիր. Այս փոփոխություններով պարզաբանվում են տեղեկատվության բացահայտման սկզբունքները: Ընդլայնվում է էականության սահմանումը: Այն սահմանում է տվյալների ընդհանրացման և տարանջատման պահանջները, պարզաբանում է, որ էականությունը կիրառելի է ֆինանսական հաշվետվությունների բոլոր բաժինների վրա, և անգամ այն դեպքերում, եթե ստանդարտներով պահանջվում է առանձնահատուկ բացահայտումների գծով էականության չափանիշների կիրառում: Ստանդարտը նաև ավելի ընդլայնված ուղեցույցներ է պարունակում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության և համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության ներկայացման, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունների հերթականության վերաբերյալ:

Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը որևէ ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2010-2012 թվականներ

ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումների 2010-2012թթ. ընթացքը ներառում է մի շարք ՖՀՄՄ-ների փոփոխություններ, որոնք ներկայացված են ստորև:

ՖՀՄՄ 2-ի փոփոխությամբ տեղի է ունենում փոփոխություն «իրավունքի առաջացման պայմաններ» և «շուկայական պայմաններ» հասկացությունների սահմանման մեջ, ավելացնելով «կատարողական պայմաններ» և «ծառայության պայմաններ» հասկացությունների սահմանումները, որոնք նախկինում ներառված էին «իրավունքի առաջացման պայմանների» սահմանման մեջ:

ՖՀՄՄ 3-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ պայմանական վճարումը, որը դասակարգվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն, պետք է չափվի իրական արժեքով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, անկախ նրանից, թե արդյոք պայմանական վճարը ֆինանսական գործիք է համաձայն ՀՀՄՄ 39-ի կամ ՖՀՄՄ 9-ի, կամ ոչ ֆինանսական ակտիվ կամ պարտավորություն է:

ՖՀՄՄ 8-ում տեղի ունեցած փոփոխություններով պահանջվում է, որպեսզի ընկերությունը բացահայտի ղեկավարության դատողությունները՝ կիրառելով ամբողջականացման չափանիշը գործառնական սեզմենտների նկատմամբ և պարզաբանվում է, որ հաշվետու սեզմենտի ընդհանուր ակտիվների համեմատագրումը ընկերության ակտիվների հետ պետք է տեղի ունենա միայն այն դեպքում, երբ սեզմենտի ակտիվները կանոնավորապես տրամադրվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնող մարմնին:

ՖՀՄՄ 13-ի եզրակացության հիմքերի վերաբերյալ փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՖՀՄՄ 13-ի թողարկումը և դրան հետևած փոփոխությունները ՀՀՄՄ 39-ում և ՖՀՄՄ 9-ում չեն հանգեցնում

կարճաժամկետ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքի՝ առանց տոկոսադրույքի նշման, հաշվապարանքագրային արժեքով և առանց գեղչման չափման հնարավորության կասեցման, եթե գեղչման ազդեցությունը նշանակալի չէ: Այս փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում անմիջապես:

ՀՀՄՍ 16-ի և ՀՀՄՍ 38-ի փոփոխությունները վերացնում են առկա անհամապատասխանությունները կուտակված մաշվածության/ամորտիզացիայի հաշվառման գծով այն դեպքում, երբ հիմնական միջոցի միավորը կամ ոչ նյութական ակտիվը վերագնահատվում են: Ըստ վերանայված ստանդարտների պարզաբանվում է, որ համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի վերագնահատմանը համապատասխան եղանակով և որ կուտակված մաշվածությունը/ամորտիզացիան իրենից ներկայացնում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի և կուտակված մաշվածության գծով վնասների հաշվարկով դիտարկված հաշվեկշռային արժեքի միջև տարբերությունը:

ՀՀՄՍ 24-ում տեղի ունեցած փոփոխությունները պարզաբանում են, որ առանցքային ղեկավար անձնակազմի ծառայություններ տրամադրող կառավարչական կազմակերպությունը հանդիսանում է հաշվետու ընկերության հետ փոխկապակցված կողմ: Համապատասխանաբար, հաշվետու ընկերությունը պետք է բացահայտի կառավարչական կազմակերպությանը առանցքային ղեկավար անձնակազմի ծառայությունների տրամադրման դիմաց վճարված կամ վճարման ենթակա բոլոր հաշվեգրված գումարները որպես կապակցված կողմերի հետ գործարքներ: Այնուամենայնիվ, նման փոխհատուցման բացահայտում չի պահանջվում:

Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2011-2013 թվականներ

2011-2013 թվականների ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումները ներառում են տարբեր ՖՀՄՍ-ների հետևյալ փոփոխությունները:

ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ ստանդարտը չի կիրառվում բոլոր տեսակի համատեղ ձեռնարկումների ձևավորման հաշվառման նկատմամբ տվյալ համատեղ ձեռնարկման ֆինանսական հաշվետվություններում:

ՖՀՄՍ 13-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների խմբի գույք հիմնված իրական արժեքի որոշման համար պորտֆելի բացառման շրջանակը ներառում է բոլոր պայմանագրերը, որոնք կարգավորվում են և հաշվառվում են համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի կամ ՖՀՄՍ 9-ի, անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք տվյալ պայմանագրերը համապատասխանում են ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների սահմանմանը համաձայն ՀՀՄՍ 32-ի:

ՀՀՄՍ 40-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՀՀՄՍ 40-ը և ՖՀՄՍ 3-ը փոխադարձաբար բացառելի չեն, և կարող է պահանջվել այդ երկու ստանդարտների միաժամանակ կիրառումը: Համապատասխանաբար, ներդրումային գույք ձեռք բերող ընկերությունը պետք է որոշի, թե արդյոք տվյալ գույքը համապատասխանում է ներդրումային գույքի սահմանմանը՝ համաձայն ՀՀՄՍ 40-ի, և արդյոք գործարքը համապատասխանում է ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման սահմանմանը՝ համաձայն ՖՀՄՍ 3-ի:

Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2012-2014 թվականներ

2012-2014 թվականների ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումները ներառում են տարբեր ՖՀՄՍ-ների հետևյալ փոփոխությունները:

ՖՀՄՍ 5-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ակտիվի վերադասակարգումը կամ օտարումը՝ վաճառքի համար պահվող ակտիվից սեփականատերերին բաշխման համար պահվող ակտիվի կամ

հակառակը, չպետք է համարվի վաճառքի պլանի կամ սեփականատերերին բաշխման պլանի փոփոխություն և պետք է կիրառվեն օտարման նոր մեթոդի հանդեպ կիրառելի դասակարգման, ներկայացման և չափման պահանջները: Ավելին, այս փոփոխություններով պարզաբանվում է, որ ակտիվները, որոնք այլևս չեն համապատասխանում սեփականատերերին բաշխման համար պահվող ակտիվի չափանիշներին, պետք է դիտարկվեն նույն կերպ, ինչ ակտիվները, որոնք դադարում են դասակարգվել որպես վաճառքի համար պահվող: Այս փոփոխությունը պետք է կիրառվի առաջընթաց կերպով:

ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխությունները տրամադրում են լրացուցիչ պարզաբանում այն մասին, թե արդյոք սպասարկման պայմանագիրն իրենից ներկայացնում է փոխանցված ակտիվում շարունակական մասնակցություն՝ փոխանցված ակտիվների գծով պահանջվող բացահայտումների տեսանկյունից: Ի լրումն, ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխությունները նպատակ ունեն պարզաբանելու, որ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցման բացահայտման պահանջները, թեև հստակորեն պարտադիր չէ ներկայացնել բոլոր միջանկյալ ժամանակահատվածների կրճատ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում, սակայն կարող է պահանջվել այս բացահայտումների ներառումը կրճատ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում ՀՀՄՍ 34-ի հետ համապատասխանություն ապահովելու տեսանկյունից: Այս փոփոխությունը պետք է կիրառվի հետընթաց կերպով:

ՀՀՄՍ 19-ի փոփոխությունները տրամադրում են պարզաբանում այն մասին, որ բարձր որակի կորպորատիվ պարտատոմսերը, որոնք օգտագործվում են կենսաթոշակային հատուցումների զեղչատոկոսի գնահատման համար, պետք է թողարկվեն հատուցումների վճարման արժույթով: Փոփոխությունները կիրառվում են տվյալ փոփոխությունների առաջին անգամ կիրառմամբ ներկայացված ֆինանսական հաշվետվություններում՝ սկսած ամենավաղ համեմատական ժամանակաշրջանից:

ՀՀՄՍ 34-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՀՀՄՍ 34-ով պահանջվող տեղեկատվությունը, որը ներկայացված միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների որևէ այլ մասում, սակայն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններից դուրս, պետք է խաչաձև հղման միջոցով ներկայացվի միջանկյալ հաշվետվության և միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների այլ մասերի միջև, որը հասանելի լինի օգտագործողներին միննույն պայմաններով և միևնույն ժամանակ, ինչ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները:

Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

5. Զուտ տոկոսային եկամուտ նախքան տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստները

(հազար դրամ)	2014թ.	2013թ.
Տոկոսային եկամուտ		
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ		
- Հաճախորդներին տրված վարկեր	7,253,122	6,246,994
- Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	200,269	177,750
- Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	97,842	85,677
- Այլ տոկոսային եկամուտ	256	385
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով	7,551,489	6,510,806
Իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ		
- Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	791,400	725,840
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով	791,400	725,840
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	8,342,889	7,236,646
Տոկոսային ծախս		
Տոկոսային ծախս ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով		
- Ընթացիկ հաշիվներ և հաճախորդներից ներգրավված ավանդներ	2,422,730	1,900,027
- Հետգնման պայմանագրեր	560,473	369,140
- Ավանդներ և մնացորդներ բանկերում	546,023	395,289
- Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	342,134	542,208
- Վարկեր ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից	205,177	284,256
- Այլ տոկոսային ծախս	16,992	10,102
Ընդամենը տոկոսային ծախս	4,093,529	3,501,022
Զուտ տոկոսային եկամուտ նախքան տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստները	4,249,360	3,735,624

6. Կոմիսիոն եկամուտներ և ծախսեր

(հազար դրամ)	2014թ.	2013թ.
Հաշվարկային փոխանցումներ	749,125	777,822
Վճարային քարտերով գործառնություններ	408,627	410,968
Դրամարկղային գործառնություններ	177,862	181,161
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններ	10,305	53,736
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	9,155	15,987
Այլ կոմիսիոն եկամուտներ	153,908	118,786
Ընդամենը կոմիսիոն եկամուտներ	1,508,982	1,558,460
Վճարային քարտերով գործառնություններ	178,259	176,524
Հաշվարկային փոխանցումներ	123,401	58,492
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններ	51,183	97,864
Երաշխիքներ	-	7,377
Թղթակցային հաշիվների սպասարկում	10,012	7,898
Այլ կոմիսիոն ծախսեր	38,836	37,243
Ընդամենը կոմիսիոն ծախսեր	401,691	385,398

7. Զուտ արտարժույթային եկամուտ

(հազար դրամ)	2014թ.	2013թ.
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ օգուտ	958,727	1,041,653
Արտարժույթի փոխարկումից վնաս	(211,610)	(131,981)
Ընդամենը զուտ եկամուտ արտարժույթային գործառնություններից	747,117	909,672

8. Այլ եկամուտ

(հազար դրամ)	2014թ.	2013թ.
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	176,364	128,880
Թանկարժեք մետաղների և ոսկու ձուլակտորների վաճառքից և վերագնահատումից օգուտ	37,804	10,875
Հիմնական միջոցների վաճառքից օգուտ	-	9,785
Եկամուտ դրամաշնորհներից	507	507
Այլ եկամուտ	104,260	31,778
Ընդամենը այլ եկամուտներ	318,935	181,825

2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար այլ եկամուտը ներառում է ապահովագրված ակտիվների կորստի գծով ապահովագրական ընկերություններից ստացված մուտքեր 40 մլն ՀՀ դրամ գումարով:

9. Տոկոսակիր ակտիվների գծով արժեզրկման հակադարձումներ/(արժեզրկումից կորուստներ)

(հազար դրամ)	2014թ.	2013թ.
Հաճախորդներին տրված վարկեր (Ծան. 16)	66,153	(143,858)
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ (Ծան. 15)	(4,870)	1,767
Ընդամենը վարկային կորուստների արժեզրկման ծախս	61,283	(142,091)

10. Անձնակազմի գծով ծախսեր

(հազար դրամ)	2014թ.	2013թ.
Աշխատավարձ և այլ վճարներ	3,393,487	2,972,299
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախս	3,393,487	2,972,299

2013թ.-ի հունվարի 1-ին Հայաստանի Հանրապետությունում ուժի մեջ մտել եկամտային հարկի մասին նոր օրենք: Փոփոխությունների համաձայն ֆիզիկական անձանց եկամտահարկը և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարները փոխարինվել են մեկ միասնական եկամտային հարկով, որը տատանվում է 24.4%-ից մինչև 36%՝ ըստ հարկվող հիմքի և հաշվարկվում է սանդղակի մեթոդով:

11. Այլ ծախսեր

(հազար դրամ)	2014թ.	2013թ.
Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	298,601	262,424
Ինկասացիոն ծառայությունների գծով ծախսեր	250,000	247,500
Գովազդի և ներկայացուցչական ծախսեր	248,052	234,612
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	218,957	148,764
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի)	181,330	167,068
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	98,934	104,338
Գրասենյակային ծախսեր	92,211	81,993
Ապահովագրության գծով ծախսեր	69,904	54,158
Վճարումներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	62,439	50,533
Անվտանգության գծով ծախսեր	61,597	44,730
Գործուղման ծախսեր	52,990	54,993
Պլաստիկ քարտերի գծով կատարված ծախսեր	35,089	111,973
Խորհրդատվական և մասնագիտական ծառայություններ	21,512	28,861
Հիմնական միջոցների օտարումից վնասներ	2,665	-
Վճարված տուգանքներ	1,826	2,147
Այլ գործառնական ծախսեր	163,346	144,577
Ընդամենը այլ ծախսեր	1,859,453	1,738,671

12. Շահութահարկի գծով ծախս

(հազար դրամ)	2014թ.	2013թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	319,355	279,328
Հետաձգված հարկ	(40,147)	(25,446)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	279,208	253,882

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2013թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՄ-ի միջև եղած տարբերությունները մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջ են բերում ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է՝ կիրառելով 20% հիմնական դրույքաչափը:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը:

(հազար դրամ)	2014թ.	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	2013թ.	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	1,096,004		970,583	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	219,201	20	194,117	20
Չհարկվող եկամուտ	(745)	-	(101)	-
Չնվազեցվող ծախսեր	26,859	2	38,535	3
Արտարժույթի փոխարկումից կորուստներ	42,322	4	26,396	3
Այլ վերագնահատումներ	(2,310)	-	1,082	-
Այլ արտոնություններ	(6,119)	(1)	(6,147)	(1)
Շահութահարկի գծով ծախս	279,208	25	253,882	25

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

(հազար դրամ)	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2014թ. դեկտեմբերի 31- ի դրությամբ
Կուտակված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	77,232	22,384	-	99,616
Հիմնական միջոցներ	2,326	(2,326)	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	23,616	-	23,616
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	79,558	43,674	-	123,232
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	(266,431)	-	202,170	(64,261)
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(10,716)	512	-	(10,204)
Պայմանական պարտավորություններ	(6,063)	(2,080)	-	(8,143)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(2,744)	2,744	-	-
Հիմնական միջոցներ	-	(4,703)	-	(4,703)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(285,954)	(3,527)	202,170	(87,311)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(206,396)	40,147	202,170	35,921
(հազար դրամ)	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2013թ. դեկտեմբերի 31- ի դրությամբ
Կուտակված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	68,196	9,036	-	77,232
Ածանցյալ գործիքներ	4,558	(4,558)	-	-
Հիմնական միջոցներ	1,348	978	-	2,326
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	74,102	5,456	-	79,558
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	(44,199)	396	(222,628)	(266,431)
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(15,333)	4,617	-	(10,716)
Պայմանական պարտավորություններ	(4,932)	(1,131)	-	(6,063)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(18,852)	16,108	-	(2,744)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(83,316)	19,990	(222,628)	(285,954)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(9,214)	25,446	(222,628)	(206,396)

13. Մեկ բաժնետոմսին ընկնող շահույթ

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի շահույթ	816,796	716,701
Մովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին քանակ	933,335	933,335
Մեկ բաժնետոմսին ընկնող բազային շահույթ	0.88	0.77

14. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	13,937,991	5,002,552
Կանխիկ դրամական միջոցներ	5,392,027	8,466,289
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում	3,024,437	4,397,900
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	22,354,455	17,866,741

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք հաշվարկվում են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային և արտարժույթով որոշ միջոցների գծով Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված կարգի համաձայն: Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը կարող է հանգեցնել ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: ՀՀ ԿԲ-ում ունեցած դրամական միջոցների, այլ դրամական տեղաբաշխումների, թղթակցային հաշիվների ավանդների և պարտադիր պահուստների համար Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

15. Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր և ավանդներ	2,624,298	225,268
Վարկային քարտերով վճարումների ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում	1,270,000	1,270,000
Վճարային համակարգերով ստացվելիք գումարներ	842,288	477,484
Բանկերում դեպոնացված գումարներ	116,377	99,177
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններում դեպոնացված գումարներ	82,725	71,183
Բանկերից ստացման ենթակա այլ գումարներ	244,266	405,424
	5,179,954	2,548,536
Նվազեցում՝ արժեզրկման պահուստների գծով	(32,379)	(27,509)
Ընդամենը պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	5,147,575	2,521,027

2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ» տողում ներառված են Բանկի կողմից տրամադրված երաշխիքային գումարները՝ 52,495 հազար ՀՀ դրամ գումարով VISA վճարահաշվարկային համակարգով, 63,881 հազար ՀՀ դրամ MasterCard վճարահաշվարկային համակարգով գործառնություններ իրականացնելու նպատակով (2013թ. 44,620 հազար ՀՀ դրամ գումարով 54,557 հազար ՀՀ դրամ գումարով):

Ավանդային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում իրենցից ներկայացնում են ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով արժեզրկման կորուստների հատկացումների շարժը հետևյալն է.

(հազար դրամ)	Ընդամենը
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	29,276
Տարվա հակադարձում	(1,767)
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	27,509
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	27,509
Տարվա ծախս	4,870
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	32,379

16. Հաճախորդներին տրված վարկեր

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	46,682,610	38,996,756
Օվերդրաֆտ	6,111,336	2,514,431
	52,793,946	41,511,187
Նվազեցում՝ վարկերի արժեզրկման պահուստների գծով	(736,558)	(817,445)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	52,057,388	40,693,742

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 20.05% ՀՀ դրամով վարկերի համար (2013թ.՝ 19.93%) և ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով վարկերի համար 12.86% (2012թ.՝ 14.43%):

2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի կենտրոնացում երրորդ անձանց տրամադրված վարկերի գծով 10,066,671 հազար դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 19.45%) ընդհանուր գումարով, (2013թ.՝ 8,342,381 հազար դրամ կամ համախառն վարկային պորտֆելի 20.5%): Այդ վարկերի համար ձևավորվել է 100,666 հազար դրամի չափով պահուստ (2013թ.՝ 213,861 հազար դրամ):

Վարկերն ըստ ոլորտների ներկայացված են ստորև.

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Սպառողական	19,097,594	12,891,853
Առևտուր	11,597,481	8,719,094
Արդյունաբերություն	7,018,876	7,546,671
Հիփոթեքային	3,195,868	3,189,897
Գյուղատնտեսություն	1,773,552	1,978,443
Շինարարություն	1,479,100	752,081
Այլ ճյուղեր	8,631,475	6,433,148
	52,793,946	41,511,187
Նվազեցում՝ արժեզրկման պահուստների գծով	(736,558)	(817,445)
Ընդամենը վարկեր	52,057,388	40,693,742

2014 և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկերի որակական վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

(հազար դրամ)	Համախառն վարկեր	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ
		Արժեզրկման գծով պահուստ	Զուտ վարկեր	
Արտադրություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց	7,013,698	70,137	6,943,561	1.0%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	-	-	-	-
- 180 օրից ավել	5,178	2,589	2,589	50%
Ընդամենը	7,018,876	72,726	6,946,150	1.0%
Գյուղատնտեսություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց	1,766,227	34,666	1,731,561	2.0%
- 1-ից 30 օր	5,590	671	4,919	12.0%
- 31-ից 60 օր	1,227	147	1,080	12.0%
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	508	180	328	35.4%
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	1,773,552	35,664	1,737,888	2.0%
Շինարարություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց	1,479,100	14,791	1,464,309	1.0%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	-	-	-	-
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	1,479,100	14,791	1,464,309	1.0%
Առևտուր				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց	11,596,120	116,265	11,479,855	1.0%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	1,361	272	1,089	20.0%
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	11,597,481	116,537	11,480,944	1.0%
Սպառողական				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց	18,847,555	257,253	18,590,302	1.4%
- 1-ից 30 օր	60,421	8,367	52,054	13.8%
- 31-ից 60 օր	81,124	11,738	69,386	14.5%
- 61-ից 90 օր	9,345	996	8,349	10.7%
- 91-ից 180 օր	77,260	17,818	59,442	23.1%
- 180 օրից ավել	21,889	11,104	10,785	51.0%
Ընդամենը	19,097,594	307,276	18,790,318	1.6%
Հիփոթեքային				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց	3,176,142	43,327	3,132,815	1.40%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	6,539	654	5,885	10.0%
- 61-ից 90 օր	6,606	793	5,813	12.0%
- 91-ից 180 օր	6,581	3,290	3,291	50.0%
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	3,195,868	48,064	3,147,804	1.5%
Այլ ոլորտներ				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց	8,629,288	141,281	8,488,007	1.6%
- 1-ից 30 օր	2,187	219	1,968	10.0%
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	-	-	-	-
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	8,631,475	141,500	8,489,975	1.6%

(հազար դրամ)	Համախառն վարկեր	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ
		Արժեզրկման գծով պահուստ	Զուտ վարկեր	
Արտադրություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	7,535,777	140,224	7,395,553	1.9%
- 1-ից 30 օր	388	39	349	10.1%
- 31-ից 60 օր	-	-	-	
- 61-ից 90 օր	-	-	-	
- 91-ից 180 օր	10,506	5,253	5,253	50.0%
- 180 օրից ավել	-	-	-	
Ընդամենը	7,546,671	145,516	7,401,155	1.9%
Գյուղատնտեսություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	1,973,852	30,250	1,943,602	1.5%
- 1-ից 30 օր	3,647	438	3,209	12.0%
- 31-ից 60 օր	377	45	332	11.9%
- 61-ից 90 օր	401	48	353	12.0%
- 91-ից 180 օր	166	100	66	60.2%
- 180 օրից ավել	-	-	-	
Ընդամենը	1,978,443	30,881	1,947,562	1.6%
Շինարարություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	752,081	27,734	724,347	3.7%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	-	-	-	-
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	752,081	27,734	724,347	3.7%
Առևտուր				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	8,689,872	150,454	8,539,418	1.7%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	20,631	4,945	15,686	24.0%
- 180 օրից ավել	8,591	4,457	4,134	51.9%
Ընդամենը	8,719,094	159,856	8,559,238	1.8%
Սպառողական				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	12,807,495	217,954	12,589,541	1.7%
- 1-ից 30 օր	22,190	2,231	19,959	10.1%
- 31-ից 60 օր	13,309	1,331	11,978	10.0%
- 61-ից 90 օր	15,699	2,092	13,607	13.3%
- 91-ից 180 օր	33,160	10,409	22,751	31.4%
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	12,891,853	234,017	12,657,836	1.8%
Հիփոթեքային				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	3,183,773	43,033	3,140,740	1.4%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	2,986	299	2,687	10.0%
- 61-ից 90 օր	2,788	279	2,509	10.0%
- 91-ից 180 օր	350	84	266	24.0%
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	3,189,897	43,695	3,146,202	1.4%
Այլ ոլորտներ				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	6,294,101	143,321	6,150,780	2.3%
- 1-ից 30 օր	10,223	1,227	8,996	12.0%
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	25,492	6,116	19,376	24.0%
- 91-ից 180 օր	103,332	25,082	78,250	24.3%
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	6,433,148	175,746	6,257,402	2.7%

Ստորև ներկայացված է 2014թ. վարկերի արժեզրկման փոփոխությունների վերլուծությունը:

(հազար դրամ)	Արտադրություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Առևտուր	Սպառողական	Հիփոթեքային	Այլ	Ընդամենը
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	145,516	30,881	27,734	159,856	234,017	43,695	175,746	817,445
Մասնահանումներ պահուստին/ (հակադարձումներ) տարվա ընթացքում	(72,853)	7,102	(27,563)	(62,577)	119,790	4,784	(34,836)	(66,153)
Դուրսգրված գումարներ	-	(4,646)	-	(44,678)	(65,281)	(2,963)	(1,093)	(118,661)
Վերականգնումներ	63	2,327	14,620	63,936	18,750	2,548	1,683	103,927
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	72,726	35,664	14,791	116,537	307,276	48,064	141,500	736,558
Անհատական արժեզրկում	824	-	-	-	21,583	5,332	-	27,739
Խմբային արժեզրկում	71,902	35,664	14,791	116,537	285,693	42,732	141,500	708,819
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումարը (մինչև անհատապես զնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	5,178	-	-	-	99,592	13,186	-	117,956
Պահուստ	(824)	-	-	-	(21,583)	(5,332)	-	(27,739)
Զուտ	4,354	-	-	-	78,009	7,854	-	90,217

Ստորև ներկայացված է 2013թ. վարկերի արժեզրկման փոփոխությունների վերլուծությունը:

(հազար դրամ)	Արտադրություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Առևտուր	Սպառողական	Հիփոթեքային	Այլ	Ընդամենը
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	165,119	50,221	60,018	133,742	153,782	52,977	46,618	662,477
Մասնահանումներ պահուստին/ (վերականգնումներ) տարվա ընթացքում	(24,622)	(19,879)	(32,284)	25,382	79,213	(41,942)	157,990	143,858
Դուրսգրված գումարներ	-	(11,422)	-	(13,738)	(23,534)	-	(28,862)	(77,556)
Վերականգնումներ	5,019	11,961	-	14,470	24,556	32,660	-	88,666
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	145,516	30,881	27,734	159,856	234,017	43,695	175,746	817,445
Անհատական արժեզրկում	-	-	-	-	25,968	-	-	25,968
Խմբային արժեզրկում	145,516	30,881	27,734	159,856	208,049	43,695	175,746	791,477
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումարը (մինչև անհատապես զնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	-	-	-	-	240,326	-	-	240,326
Պահուստ	-	-	-	-	(25,968)	-	-	(25,968)
Զուտ	-	-	-	-	214,358	-	-	214,358

Գրավի առարկայի վերլուծությունը դիրտակվում է ծանոթագրություն 34-ում:

17. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Բանկի կողմից պահվող		
<i>Պարտքային գործիքներ</i>		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	-	2,375,194
Ոչ պետական արժեթղթեր	-	46,576
	-	2,421,770
<i>Կապիտալի գործիքներ</i>		
ՀՀ-ում գործող ընկերությունների արժեթղթեր	47,561	97,561
ՀՀ-ից դուրս գործող ընկերությունների արժեթղթեր	1,917	1,715
	49,478	99,276
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող	49,478	2,521,046
Գրավադրված արժեթղթեր, ծան 18.		
<i>Պարտքային գործիքներ</i>		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	5,824,469	4,624,479
Ոչպետական արժեթղթեր	294,342	-
Ընդամենը գրավադրված արժեթղթեր	6,118,811	4,624,479
Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	6,168,289	7,145,525

Պարտքային գործիքներն իրենցից ներկայացնում են Հայաստանի Ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր տարեկան արժեկտրոնային ֆիքսված տոկոսադրույքով, որը տատանվում է 10%-ի և 13.5%-ի միջակայքում (2013թ.՝ տարեկան 10 - 13%) և որն ուժի մեջ է 2015 – 2032թթ. (2012թ.՝ 2015 – 2032թթ.): Այս գործիքների իրական արժեքը չափվում է օգտագործելով գնահատման տեխնիկա՝ հիմնված տվյալ պահին գործող տոկոսադրույքների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի զեղչատոկոս:

ՀՀ-ի ներսում և ՀՀ-ից դուրս գործող կազմակերպությունների բաժնետոմսերի գծով բաժնային գործիքներն իրենցից ներկայացնում են չգնանշված ընկերություններում բաժնային գործիքներ՝ հաշվառված ինքնարժեքով և ճշգրտված արժեզրկումից կորուստներով, քանի որ դրանց իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել: Այսպիսի ներդրումների համար շուկա չկա և Բանկը մտադիր է դրանք պահել երկարաժամկետ կտրվածքով:

18. Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ունի գործարքներ հետգնման և հակադարձ հետգնման համաձայնագրերով: Ռեալ համաձայնագրերով փոխատվություն տրված կամ վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմին Բանկի կողմից ստացած կանխիկ դրամի փոխարեն: Այս ֆինանսական ակտիվները կարող են վերագրավադրվել կամ վերավաճառվել գործընկերների կողմից Բանկի կողմից պարտավորությունների չկատարման (դեֆոլտի) բացակայության դեպքում, սակայն գործընկերը պարտավորվում է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ավարտին: Բանկի սահմանմամբ այդ արժեթղթերի գծով բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվել են և այդ իսկ պատճառով դրանք չեն ապաճանաչվել: Այս գործարքներն իրականացվում են այն պայմաններով, որոնք ընդունված են ստանդարտ վարկավորման և արժեթղթերի փոխառության ու վարկային գործունեության ժամանակ, ինչպես նաև այնպիսի փոխանակման գործարքներում, որտեղ Բանկը հանդես է գալիս որպես միջնորդ:

Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի հակադարձ հետգնման պայմանագրեր ֆինանսական ոլորտում գործող կազմակերպությունների հետ 1,255,797 հազար ՀՀ դրամ (2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: 1,379,833 հազար ՀՀ դրամ): 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս հակադարձ հետգնման պայմանագրերով որպես գրավ ստացված ակտիվների իրական արժեքը, որոնք իրենցից ներկայացնում են

պետական պարտքային արժեթղթեր, կազմում էր 1,265,179 հազար ՀՀ դրամ (2013թ.՝ 1,387,149 հազար ՀՀ դրամ): Բանկը պարտավոր է վերադարձնել համարժեք գումարի արժեթղթեր:

Հետգնման պայմանագրեր

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հետգնման պայմանագրերով փոխանցված և գրավադրված՝ վաճառքի համար մատչելի սեփական ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը	6,118,811	4,624,479
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերով որպես գրավ ստացված վերագրավադրված ակտիվների իրական արժեքը	1,265,179	-
Ընդամենը հետգնման պայմանագրերով փոխանցված և գրավադրված ֆինանսական ակտիվներ՝	7,383,990	4,624,479
Հարակից պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեք	7,215,899	4,504,784

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռային արժեքում ներառված հարակից պարտավորությունները հետգնման պայմանագրերի գծով՝ 7,215,899 հազար ՀՀ դրամ (2013թ.՝ 4,003,448 հազար ՀՀ դրամ) գումարով, ներառում են ՀՀ կենտրոնական բանկի հետ ստորագրված հետգնման պայմանագրեր:

19. Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում

Ստորև ներկայացված աղյուսակում ներկայացվում է 2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիներին ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների հաշվեկշռային արժեքներում շարժը:

(հազար դրամ)	2014թ.	2013թ.
1 հունվարի	245,192	262,160
Ներդրումների դասակարգումներում փոփոխություն	-	-
Ներդրումների աճ	-	-
Մեփական կապիտալում հաշվառվող ներդրումների գծով տարվա վնասի մաս	(49,552)	(18,531)
Այլ համապարփակ եկամուտի մաս	(649)	1,563
31 դեկտեմբերի	194,991	245,192

Ներդրումների մանրամասները 2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն են՝

(հազար դրամ)	Գործունեության տեսակը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման չափը	Մասնակցությունը %
ՄԻԼ Ինշուրանս ԱՓԲԸ	Ապահովագրություն	ՀՀ	299,000	20%

31 դեկտեմբերի 2014թ. և 2013թ. դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված տարիների համար բանկի մասնակցությունը իր ասոցիացված կազմակերպություններում և դրա ամփոփ ֆինանսական տեղեկատվությունը, ներառյալ՝ ընդհանուր ակտիվները, պարտավորությունները, հասույթը, շահույթը կամ վնասը, ներակայացված է հետևյալ աղյուսակում:

(հազար դրամ)		31 դեկտեմբերի 2014թ.							
Անվանում	Մասնակ- ցության չափը (%)	Ընդամենը ակտիվներ	Ընդամենը պարտա- վորու- թյուններ	Զուտ ակտիվ- ներ	Զուտ բանկի մասնա- բաժինը	Շահույթ / (վնաս)	Շահույթ / (վնաս)	Շահույթում (վնասում) բանկի Այլ համա- պարփակ եկամուտ	Այլ համապարփակ եկամուտում բանկի մասնաբաժինը
ՄԻԼ Ինշուրանս ԱՓԲԸ	20.00	3,117,273	1,911,947	1,205,326	241,065	2,983,156 (247,762)	(49,552)	(3,245)	(649)

(հազար դրամ)		31 դեկտեմբերի 2013թ.								
Անվանում	Մասնակցության չափը (%)	Ընդամենը ակտիվներ	Ընդամենը պարտավորություններ	Զուտ ակտիվներ	Զուտ ակտիվներ բանկի մասնաբաժինը	Հասույթ	Շահույթ / (վնաս)	Շահույթ / (վնաս) բանկի մասնաբաժինը	Այլ համապարփակ եկամուտ	Այլ համապարփակ եկամուտ բանկի մասնաբաժինը
Միլ Բնշուրանս ԱՓԲԸ	20.00	3,024,166	1,567,833	1,456,333	291,266	2,484,775	(92,656)	(18,531)	7,815	1,563

Ասոցիացված կազմակերպությունների գծով հաշվետու ամսաթիվը դեկտեմբերի 31-ն է: Ասոցիացված կազմակերպությունների բաժնետոմսերը հրապարակայնորեն ցուցակված չեն: Հաշվետու տարում Բանկը չի ստացել շահաբաժիններ ասոցիացված կազմակերպություններից (2013թ: նույնը):

20. Հիմնական միջոցներ

(հազար դրամ)	Հոդ և շենքեր	Փոխադրամիջոց	Համակարգչային սարքավորումներ	Կապիտալ ներդրումներ վարձակալված հիմնական միջոցներում	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
1 հունվարի 2013թ.	3,101,116	353,403	1,680,628	154,748	1,117,520	6,407,415
Ավելացումներ	271,125	177,310	200,270	10,228	182,984	841,917
Օտարումներ	-	(39,482)	(54,654)	-	(19,899)	(114,035)
31 դեկտեմբերի 2013թ.	3,372,241	491,231	1,826,244	164,976	1,280,605	7,135,297
1 հունվարի 2014թ.	3,372,241	491,231	1,826,244	164,976	1,280,605	7,135,297
Ավելացումներ	443,049	100,865	101,115	1,308	147,612	793,949
Օտարումներ	-	(89,279)	(93,019)	-	(31,549)	(213,847)
31 դեկտեմբերի 2014թ.	3,815,290	502,817	1,834,340	166,284	1,396,668	7,715,399
Կուտակված մաշվածություն						
1 հունվարի 2013թ.	1,269,768	173,571	1,145,116	27,829	723,617	3,339,901
Մաշվածության ծախս	40,649	36,186	115,645	10,316	72,308	275,104
Օտարումներ	-	(30,189)	(54,654)	-	(19,888)	(104,731)
31 դեկտեմբերի 2013թ.	1,310,417	179,568	1,206,107	38,145	776,037	3,510,274
1 հունվարի 2014թ.	1,310,417	179,568	1,206,107	38,145	776,037	3,510,274
Մաշվածության ծախս	44,077	49,106	150,181	8,857	98,641	350,862
Օտարումներ	-	(63,699)	(93,019)	-	(30,052)	(186,770)
31 դեկտեմբերի 2014թ.	1,354,494	164,975	1,263,269	47,002	844,626	3,674,366
Զուտ հաշվեկշռային արժեք						
31 դեկտեմբերի 2014թ.	2,460,796	337,842	571,071	119,282	552,042	4,041,033
31 դեկտեմբերի 2013թ.	2,061,824	311,663	620,137	126,831	504,568	3,625,023
31 դեկտեմբերի 2012թ.	1,831,348	179,832	535,512	126,919	393,903	3,067,514

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 1,038,614 հազար դրամ (2013թ.՝ 1,119,426 հազար դրամ):

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ուներ պայմանագրային պարտավորություններ՝ կապված հիմնական միջոցների հետ՝ 279,240 հազար ՀՀ դրամ գումարով (2013թ. 446,101 հազար), որը ենթակա է

վճարման 2015թ. Բանկի ղեկավարությունը արդեն հատկացրել է անհրաժեշտ ռեսուրսները այս պարտավորության գծով: Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ ապագա զուտ հասույթները և ֆինանսավորումը բավարար կլինեն այս և համանման այլ պարտավորությունների կատարման համար:

Բանկն իր հիմնական միջոցները հաշվառում է պատմական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը: Ղեկավարության գնահատմամբ Բանկի հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքները էականորեն մոտ են դրանց իրական արժեքներին՝ բացառությամբ շենքերի: Ղեկավարությունը ներգրավել է անկախ մասնագիտացած լիցենզավորված գնահատողի՝ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շենքերի իրական արժեքների գնահատմանը օժանդակելու նպատակով: Ըստ ղեկավարության գնահատականների, եթե Բանկն իր շենքերը հաշվառեր վերագնահատված գումարներով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, ապա շենքերի հաշվեկշռային արժեքն ավելի բարձր կլիներ՝ 3,428,546 հազար դրամից 3,940,993 հազար դրամի միջակայքում գտնվող գումարով (աուդիտ չարված):

21. Ոչ նյութական ակտիվներ

(հազար դրամ)	Լիցենզիաներ	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
1 հունվարի 2013թ.	122,465	22,079	14,407	158,951
Ավելացումներ	1,536	1,120	-	2,656
Օտարումներ	(2,002)	-	-	(2,002)
31 դեկտեմբերի 2013թ.	121,999	23,199	14,407	159,605
1 հունվարի 2014թ.	121,999	23,199	14,407	159,605
Ավելացումներ	7,084	14,345	-	21,429
31 դեկտեմբերի 2014թ.	129,083	37,544	14,407	181,034
Կուտակված ամորտիզացիա				
1 հունվարի 2013թ.	34,895	18,685	4,697	58,277
Ամորտիզացիայի գծով ծախս	12,287	1,065	1,211	14,563
Օտարումներ	(1,732)	-	-	(1,732)
31 դեկտեմբերի 2013թ.	45,450	19,750	5,908	71,108
1 հունվարի 2014թ.	45,450	19,750	5,908	71,108
Ամորտիզացիայի գծով ծախս	11,744	1,960	1,201	14,905
31 դեկտեմբերի 2014թ.	57,194	21,710	7,109	86,013
Զուտ հաշվեկշռային արժեք				
Զուտ հաշվեկշռային արժեք՝ 31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ	71,889	15,834	7,298	95,021
Զուտ հաշվեկշռային արժեք՝ 31 դեկտեմբերի 2013թ. դրությամբ	76,549	3,449	8,499	88,497
Զուտ հաշվեկշռային արժեք՝ 31 դեկտեմբերի 2012թ. դրությամբ	87,570	3,394	9,710	100,674

22. Այլ ակտիվներ

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ստացվելիք գումարներ	35,028	83,455
Այլ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման կորուստ	(350)	(835)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	34,678	82,620
Կանխավճարներ և այլ դեբիտորական պարտք	220,668	213,305
Նյութեր	138,599	191,978
Աշխատակիցներին տրված հատուցումներ	41,442	23,828
Թանկարժեք մետաղներ	8,825	23,883
Այլ ակտիվներ	73,151	73,750
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	482,685	526,744
Նվազեցված արժեզրկման պահուստ	(3,085)	(11,604)
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	479,600	515,140
Ընդամենը այլ ակտիվներ	514,278	597,760

Այլ ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

(հազար դրամ)	Ընդամենը
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	8,192
Տարվա հակադարձում	(2,173)
Դուրս գրված գումարներ	(7,080)
Վերականգնում	13,500
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	12,439
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	12,439
Տարվա ծախս	21,194
Դուրս գրված գումարներ	(42,423)
Վերականգնում	12,225
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,435

23. ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր ՀՀ Կենտրոնական բանկից	2,416,891	2,479,292
Վարկեր ՀՀ կառավարությունից	3,630	43,693
Ընդամենը վարկեր ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից	2,420,521	2,522,985

ՀՀ ԿԲ-ից և ՀՀ Կառավարությունից ստացված վարկերը ներկայացնում են վարկեր ստացված Գերմանա-հայկական հիմնադրամի «Փոքր և միջին բիզնեսի վարկային ծրագրի» ֆինանսավորման շրջանակներում, «Վերականգնվող էներգետիկա» և «Բնակարանային ֆինանսավորում» ծրագրերի շրջանակներում ներգրավված միջոցները:

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկերը ներառում են վարկեր ստացված Գերմանա-հայկական հիմնադրամի «Փոքր և միջին բիզնեսի վարկավորման ծրագրի» և «Տնտեսության կայունացման վարկավորում» ծրագրերի ֆինանսավորման շրջանակներում ներգրավված միջոցները:

24. Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր և ավանդներ ֆինանսական կազմակերպություններից	9,176,888	5,847,363
Ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	194,558	451,796
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	129,113	99,341
Այլ	100,914	176,034
Ընդամենը պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	9,601,473	6,574,534

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերը և ավանդներն իրենցից ներկայացնում են ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ բանկերից ստացված վարկեր:

25. Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերը և ավանդները ներառում են Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկից (ՎԶԵԲ), Սնծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկից Միջազգային Ֆինանսական Կորպորացիայի և Նիդեռլանդների Ֆինանսական Զարգացման Կորպորացիայի կողմից ստացված վարկերը:

2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 10,3% (2013թ.՝ 10,3%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով պարտավորությունների համար 5,37 % (2013 թ.: 5.8 %):

2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համար Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2013թ.՝ նույնը):

Ընդհանուր առմամբ 2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերից և ժամկետային ավանդներից պայմաններ ունեցող վարկերը և, ներառյալ հաշվեգրված տոկոսները, ներկայացված են ստորև բերված աղյուսակում:

(հազար դրամ)	Արժույթ	Ժամկետ	Անվանական դրույք %	2014թ. դեկտեմբերի 31	Անվանական դրույք %	2013թ. դեկտեմբերի 31
Սնծովյան Առևտրի և Զարգացման						
Բանկ	ԱՄՆ դոլար	1-3 տարի	6.42%	1,055,489	6.42%	1,352,133
ՄՖԿ	ԱՄՆ դոլար	1 տարի	-	-	3.89%	81,128
ՎԶԵԲ	ՀՀ դրամ	1-5 տարի	10.3%	1,665,468	10.30%	2,353,137
ՎԶԵԲ	ԱՄՆ դոլար	1-5 տարի	6.04%	171,389	6.04%	307,324
ՎԶԵԲ	Եվրո	1 տարի	3.66%	184,057	-	-
Ընդամենը				3,076,403		4,093,722

Բանկը պարտավոր է համապատասխանություն ապահովել փոխառու միջոցների գծով առկա ֆինանսական դրույթների հետ: Այդ դրույթները ներառում են սահմանված դրույքաչափերը, վարկ/կապիտալ հարաբերակցությունը և ֆինանսական գործունեությանն առնչվող մի շարք այլ տվյալներ: Բանկի կողմից չի արձանագրվել այս դրույթներից որևէ մեկի խախտում 2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բացառություն են կազմում հետևյալները.

1. Սնծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկի գծով գործառնական ծախս/գործառնական արդյունք գործակիցը (31 դեկտեմբերի 2013թ. և 31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ):

2. ՄՖԿ գծով հիմնական միջոցներ գումարած կապիտալ ներդրումների գործակիցը և համախառն տոկոսադրույքի ռիսկի գործակիցը (31 դեկտեմբերի 2013թ. դրությամբ):
3. Սեփական կապիտալի գծով մեկ կոնսոլիդացիոն առավելագույն ռիսկի ենթարկվածությունը՝ կապված Սնծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկից ստացված վարկի հետ (31 դեկտեմբերի 2013թ. և 31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ):
4. Իրացվելի ակտիվների գործակիցը՝ կապված ՎԶԵԲ-ից ստացված վարկի հետ (31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ):
5. Մեկ կողմի գծով ռիսկի ենթարկվածության գործակիցը՝ կապված կապված ՎԶԵԲ-ից ստացված վարկի հետ (31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ):

Այս պայմանագրային դրույթների համար երկու ամսաթվերի դրությամբ էլ Բանկն ունի Սնծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկի, ՎԶԵԲ և ՄՖԿ-ից ստացված զիջում:

26. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

(հազար դրամ)

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Իրավաբանական անձ հաճախորդներ		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	18,009,758	10,102,347
Ժամկետային ավանդներ	4,879,264	5,308,581
	22,889,022	15,410,928
Ֆիզիկական անձինք		
Ընթացիկ/ցպահանջ հաշիվներ	11,607,880	10,141,180
Ժամկետային ավանդներ	23,028,401	18,839,668
	34,636,281	28,980,848
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	57,525,303	44,391,776

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական անձ հաճախորդների հանդեպ պարտավորությունները կազմում են 782,624 հազար դրամ գումարով ավանդներ (2013թ.: 1,432,915 հազար դրամ), որոնք իրենցից ներկայացնում են վարկերի, ակրեդիտիվների, երաշխիքների և այլ պայմանական պարտավորությունների գծով ապահովվածություններ: Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի տասը ամենամեծ հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարը կազմում է 7,663,094 հազար դրամ (2013թ.: 7,834,789 հազար դրամ) կամ հաճախորդների միջոցների ընդհանուր գումարի 13% (2012թ.: 18%):

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 5.4% (2013թ.: 4.09 %), ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով պարտավորությունների համար 6.3 % (2013թ.: 5.44 %):

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2013թ.: նույնպես):

27. Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավորությունների իրական արժեք	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավորությունների իրական արժեք
Առևտրային ածանցյալ գործիքներ						
Արտարժույթային սվոփեր	1,945,071	54,263	-	1,119,080	-	6,740
Արտարժույթային սվոփեր	1,752,069	-	19,659	-	-	-
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	3,697,140	54,263	19,659	1,119,080	-	6,740

Արտարժույթային սվոփի պայմանագրեր

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են արտարժույթի փոխանակման սվոփ պայմանագրերի գումարները հիմնական արտարժույթների կտրվածքով՝ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ստորև ներկայացված արտարժույթով արտահայտված գումարները փոխարկվում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքներով:

(հազար դրամ)	Անվանական գումար	
	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ դրամի առք, ԱՄՆ դոլարի վաճառք	1,394,620	-
Ռուբլու առք, Եվրոյի վաճառք	550,451	-
ԱՄՆ դոլարի առք, Եվրոյի վաճառք	1,752,069	-
Եվրոյի առք, ռուբլու վաճառք	-	1,119,080
	3,697,140	1,119,080

28. Այլ պարտավորություններ

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Պահանջներ անհատների նկատմամբ	191,896	134,208
Կրեդիտորական պարտք	54,051	35,974
Վճարվելիք շահաբաժիններ	36,552	38,558
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	282,499	208,740
Աշխատակիցներին վճարվելիք հատուցումներ	452,272	351,147
Վճարման ենթակա հարկեր, բացի շահութահարկից	141,754	91,608
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	4,491	-
Ընդամենը ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	598,517	442,755
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	881,016	651,495

29. Սեփական կապիտալ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 2,333,338 հազ. դրամ (2013թ.՝ 2,333,338 հազ.դրամ): Համաձայն կանոնադրության, համալրված բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է թվով 933,335 հատ սովորական անվանական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը համապատասխանաբար 2,500 դրամ անվանական արժեքով: Բանկի

հայտարարված սովորական անվանական բաժնետոմսերի առավելագույն չափը սահմանված է 1,066,665 հատ բաժնետոմս:

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Ընդամենը վճարված կապիտալի %	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Ընդամենը վճարված կապիտալի %
Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկ	583,338	25.0	583,338	25.0
Սարիքեկ Սուքիասյան	527,573	22.6	527,573	22.6
Խաչատուր Սուքիասյան	455,413	19.5	455,413	19.5
Ռոբերտ Սուքիասյան	240,930	10.3	240,930	10.3
Էդուարդ Սուքիասյան	49,040	2.1	49,040	2.1
Այլ բաժնետերեր	477,044	20.5	477,044	20.5
	2,333,338	100.0	2,333,338	100.0

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի սեփականության իրավունքով իրեն պատկանող բաժնետոմսեր: Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և ունեն մեկ բաժնետոմսի դիմաց մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում:

ՎԶԵԲ-ի բաժնեմասը կազմում է 25% գումարած մեկ բաժնետոմս: Բանկի՝ բաշխման ենթակա պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15 %-ի չափով:

30. Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային հարցեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը կարգավորող օրենսդրական դաշտն աչքի է ընկնում հաճախակի կատարվող փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ: Շատ դեպքերում, այս կամ այն հարցում տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ ունեն տարբեր մեկնաբանություններ:

Հաճախ հարկային մարմինները պահանջում են լրացուցիչ հարկեր այնպիսի գործարքների և հաշվապահական մեթոդների համար, որոնց գծով պահանջներ չեն ներկայացվել: Արդյունքում կարող են առաջանալ հավելյալ տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման անմիջապես նախորդող 3 տարին: Որոշ հանգամանքներում հարկերի ստուգումը կարող է ընդգրկել ավելի վաղ ժամանակահատվածներ: Ղեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Ղեկավարությունը նաև կարծում է, որ հիմնական պարտավորությունը, որը բխում է Բանկի դեմ հարուցված դատական հայցերից և բողոքներից, բացասական ազդեցություն չի ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ հետագա գործունեության վրա:

Վարկային պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին արտահաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ հաճախորդների կարիքները բավարարելու համար: Նշված ֆինանսական գործիքները ունեն պարտքային ռիսկի տարբեր մակարդակներ և չեն արտացոլվում հաշվեկշռում:

Այս պայմանագրային պարտավորությունների, երաշխիքների և այլ պայմանական պարտավորությունների անվանական կամ պայմանագրային գումարները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն են.

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չօգտագործված վարկային գծեր	1,973,894	2,557,262
Ակրեդիտիվներ	1,746,930	-
Երաշխիքներ	350,643	474,077
Ընդամենը պայմանագրային պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ պայմանական պարտավորություններ	4,071,467	3,031,339

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով. Բանկը որպես վարձակալ

Բանկն իր բնականոն գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր շենք և տարածքներ վարձակալելու նպատակով:

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 1 տարի	269,560	156,065
1-5 տարի	919,018	605,339
5 տարուց ավելի	3,020	19,150
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	1,191,598	780,554

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափերը հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Բանկը չի նախատեսում իր գործունեության դադարեցման, ինչպես նաև իր գույքի կամ գործունեության հետ կապված ապահովագրական դեպքերի ժամանակ առաջացող գույքի և շրջակա միջավայրի վնասի՝ երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորության ամբողջական ապահովագրություն: Այնուամենայնիվ, 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, Բանկին սեփականության իրավունքով պատկանող գլխամասային շենքը և փոխադրամիջոցներն ապահովագրված են: Բանկն ունի նաև ապահովագրություն բանկային ընդհանուր պարտավորվածությունների, էլեկտրոնային և համակարգչային հանցագործությունների և մասնագիտական պատասխանատվության համար: Քանի դեռ Բանկը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

Սկսած 2005թ.-ից Բանկը հանդիսանում է ավանդների հատուցումը երաշխավորող պարտադիր համակարգի անդամ: Նշված համակարգը գործում է համաձայն օրենսդրության պահանջների և կանոնակարգվում է ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին օրենքով: Ապահովագրությունը մարում է Բանկի պարտավորությունները ֆիզիկական անձանց ավանդների գծով 4,000 հազար դրամ ընդհանուր գումարով (մինչև 2,000 հազար դրամ արտաբնական ավանդների դեպքում) Բանկի սնանկացման և բանկային արտոնագրի հետևանքման դեպքում:

31. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՄ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» ստանդարտի, կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա և դուստր ընկերությունների բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձինք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալի 54.5% (1,272,956 հազար դրամ) պատկանում է Սուբխասյաններին, որոնք հանդիսանում են Բանկի վերջնական վերահսկող: Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկին են պատկանում բաժնետոմսերի 25%-ը գումարած մեկ բաժնետոմս:

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործարքները, մնացորդները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ հետևյալն են.

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Բաժնետերեր	Հիմնական ղեկավար անձնակազմ	Դուստր ընկերություններ և ընկերություններ որտեղ Բանկ ունի ներդրում
Հաճախորդներին տրված վարկեր			
Հունվարի 1-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	568,854	55,852	136,396
Տարվա ընթացքում տրված վարկեր	904,608	19,296	-
Տարվա ընթացքում վարկերի մարում	(698,535)	(56,068)	(136,396)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	774,927	19,080	-
Նվազեցված՝ արժեզրկումից կորուստ	(7,749)	(199)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր	767,178	18,881	-
Վարկերի գծով տոկոսային եկամուտ	92,416	2,506	434
Վարկերի գծով կոռուստների արժեզրկման գծով մասնահանումներ/(վերականգնումներ)	(4,495)	(605)	(2,126)
Հաճախորդներին վճարման ենթակա գումարներ			
Ավանդներ հունվարի 1-ի դրությամբ	261,946	35,892	-
Տարվա ընթացքում ներդրված ավանդներ	15,502,985	312,850	-
Տարվա ընթացքում մարված ավանդներ	(14,630,751)	(335,445)	-
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,134,180	13,297	-
Տոկոսային ծախս ավանդների գծով	82,193	106	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ			
Հունվարի 1-ի դրությամբ	2,654,434	-	261,576
Ավելացումներ	731,266	-	5,674,831
Նվազումներ	(1,358,587)	-	(5,739,578)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,027,113	-	196,829
Տոկոսային ծախս	274,571	-	21,314
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	37,588	-	-
Տրամադրված երաշխիքներ	81,606	-	4,500
Այլ ծախսեր			
Կոմիսիոն և այլ միջնորդավճարների գծով եկամուտ	3,904	53	216
Գովազդային ծախսեր	48,413	-	-
Ապահովագրական ծախսեր	-	-	70,600
Ինկասացիոն ծախսեր	-	-	160,000
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	185,420	-	-
Գործուղման ծախսեր	-	-	-
Այլ ծախսեր	1,200	-	-

	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Բաժնետերեր	Հիմնական դեկավար անձնակազմ	Դուստր ընկերություններ և ընկերություններ որտեղ Բանկ ունի ներդրում
Հաճախորդներին տրված վարկեր			
Հունվարի 1-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	749,238	70,701	96,184
Տարվա ընթացքում տրված վարկեր	326,486	52,254	115,224
Տարվա ընթացքում վարկերի մարում	(506,870)	(67,103)	(75,012)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	568,854	55,852	136,396
Նվազեցված՝ արժեզրկումից կորուստ	(12,244)	(804)	(2,126)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր	556,610	55,048	134,270
Վարկերի գծով տոկոսային եկամուտ	59,993	3,921	14,754
Վարկերի գծով կոուստների արժեզրկման գծով մասնահանումներ/(վերականգնումներ)	25,584	(257)	(2,683)
Հաճախորդներին վճարման ենթակա գումարներ			
Ավանդներ հունվարի 1-ի դրությամբ	615,659	15,005	123
Տարվա ընթացքում ներդրված ավանդներ	5,345,155	281,814	-
Տարվա ընթացքում մարված ավանդներ	(5,698,868)	(260,927)	(123)
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	261,946	35,892	-
Տոկոսային ծախս ավանդների գծով	9,487	374	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ			
Հունվարի 1-ի դրությամբ	4,620,716	-	49,197
Ավելացումներ	801,383	-	5,053,702
Նվազումներ	(2,767,665)	-	(4,841,323)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,654,434	-	261,576
Տոկոսային ծախս	384,284	-	17,441
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	36,717	-	36,717
Տրամադրված երաշխիքներ	85,628	-	85,628
Այլ ծախսեր			
Կումիսիոն և այլ միջնորդավճարների գծով եկամուտ	7,694	698	361
Գովազդային ծախսեր	48,785	-	-
Ապահովագրական ծախսեր	58,971	-	-
Կանխիկի հավաքագրման գծով ծախսեր	-	-	240,000
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	104,300	-	-
Գործուղման ծախսեր	-	-	-
Այլ ծախսեր	6,680	-	-

2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարում տնօրենների և առանցքային ղեկավար անձնակազմի ընդհանուր վարձատրության չափը կազմել է 307,060 ՀՀ դրամ (2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարում՝ 232,256 հազար ՀՀ դրամ): Առանցքային ղեկավար անձնակազմը ներառում է Տնօրինության և Տնօրենների խորհրդի անդամներին:

32. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը

Բանկը կատարել է իր ֆինանսական գործիքների գնահատում, ինչպես պահանջվում է ՖՀՄՍ 7 Ֆինանսական գործիքները. Բացահայտումներ ստանդարտով:

Գնանշված վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գնահատված իրական արժեքները հիմնված են հաշվետվության օրվա դրությամբ շուկայական գների վրա առանց գործարքի ծախսերի նվազեցման: Բոլոր այլ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքները հաշվարկվում են՝ օգտագործելով գեղջված դրամական հոսքերը և հաշվետու օրվա դրությամբ նմանատիպ գործիքների գեղջային դրույքները:

Իրական արժեքի գնահատումը մոտավորապես համապատասխանում է այն գումարին, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել իրագել, պատրաստական կողմերի միջև: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և սուբյեկտիվ գնահատումը, իրական արժեքը չպետք է մեկնաբանվի որպես ակտիվների կամ պարտավորությունների անմիջապես վաճառքի գումար:

Բանկը չափում է ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը ներկայացված ֆինանսական վիճակի հաշվետվությունում, օգտագործելով հետևյալ իրական արժեքի աստիճանակարգը, որն արտացոլում է գնահատման մեջ կիրառվող չափանիշների նշանակալիությունը.

- Մակարդակ 1: Համանման գնանշված գործիքի շուկայական արժեքը (չճշգրտված) ակտիվ շուկայում
- Մակարդակ 2: Գնահատման մեթոդներ հիմնված դիտարկելի չափանիշների վրա, ուղղակի (օր., ինչպես գները) կամ անուղղակի ձևով (օր., գներից բխող): Այս մակարդակը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են՝ օգտագործելով ակտիվ շուկայում նման գնանշված գործիքների շուկայական արժեքը, շուկայում գնանշված համանման կամ նմանատիպ գործիքների շուկայական արժեքը, որոնք ենթադրվում են ավելի քիչ ակտիվ շուկա, կամ այլ գնահատման մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի չափանիշները ուղղակի կամ անուղղակի դիտարկելի են շուկայի տվյալներից:
- Մակարդակ 3: Գնահատման մեթոդներ, որոնք օգտագործում են նշանակալի ոչ դիտարկելի չափանիշներ: Այս մակարդակը ներառում է բոլոր գործիքները, որտեղ գնահատման մեթոդը ներառում է չափանիշներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկելի տվյալների վրա և ոչ դիտարկելի չափանիշները ունեն նշանակալի ազդեցություն գործիքների գնահատման մեջ: Այս մակարդակը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են՝ հիմնվելով շուկայական գնի վրա, որտեղ նշանակալի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ են անհրաժեշտ գործիքների տարբերությունները արտացոլելու համար:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքը՝ չափված իրական արժեքով շարունակական հիմունքով. Բանկի ֆինանսական ակտիվներից և ֆինանսական պարտավորություններից մի քանիսը չափվում են իրական արժեքով՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի վերջին: Հետևյալ աղյուսակը տրամադրում է տեղեկատվություն այդ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքների որոշման վերաբերյալ (մասնավորապես գնահատման տեխնիկաները և մուտքային տվյալները).

Ֆինանսական ակտիվներ/ ֆինանսական պարտավորություններ	Իրական արժեքը		Իրական արժեքի հիերարխիա	Գնահատման տեխնիկա(ներ) և հիմնական մուտքային տվյալ(ներ)	Էական ոչ դիտարկելի մուտքային տվյալ(ներ)	Ոչ դիտարկելի մուտքային տվյալների հարաբերակցու-թյունը իրական արժեքին
	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
ՀՀ պետական արժեթղթեր	-	2,375,194	Մակարդակ 2	Զեղչված դրամական հոսքեր Նախասահմանված դրամական հոսքերը զեղչված են այն դրույքաչափով, որն արտացոլում է մինչև մարման ժամկետն ընկած շուկայի եկամտաբերությունը	կ/չ	կ/չ
ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	-	46,576	Մակարդակ 2	Զեղչված դրամական հոսքեր Նախասահմանված դրամական հոսքերը զեղչված են այն դրույքաչափով, որն արտացոլում է մինչև մարման ժամկետն ընկած շուկայի եկամտաբերությունը		
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ոչ պետական արժեթղթեր	294,342	-	Մակարդակ 2	Նախասահմանված դրամական հոսքերը զեղչված են այն դրույքաչափով, որն արտացոլում է մինչև մարման ժամկետն ընկած շուկայի եկամտաբերությունը	կ/չ	կ/չ
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ՀՀ պետական արժեթղթեր	5,824,469	4,624,479	Մակարդակ 2	Զեղչված դրամական հոսքեր Նախասահմանված դրամական հոսքերը զեղչված են այն դրույքաչափով, որն արտացոլում է մինչև մարման ժամկետն ընկած շուկայի եկամտաբերությունը	կ/չ	կ/չ
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	54,263	-	Մակարդակ 2	Ապագա դրամական հոսքերը գնահատված են հիմք ընդունելով գնահատված ֆորվարդային փոխարժեքները և պայմանագրերի ֆորվարդային դրույքաչափերը՝ զեղչված տարբեր կոնտրագենտների վարկային ռիսկերը արտացոլող դրույքաչափով	կ/չ	կ/չ
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	19,659	6,740	Մակարդակ 2	Ապագա դրամական հոսքերը գնահատված են հիմք ընդունելով գնահատված ֆորվարդային փոխարժեքները և պայմանագրերի ֆորվարդային դրույքաչափերը՝ զեղչված տարբեր կոնտրագենտների վարկային ռիսկերը արտացոլող դրույքաչափով	կ/չ	կ/չ

Այստեղ ներկայացված գնահատումները պարտադիր կերպով չեն արտացոլում այն գումարները, որոնք Բանկը կարող է ստանալ որոշակի գործիքի շուկայական փոխանակման արդյունքում: Այնուամենայնիվ, անհրաժեշտ է տրամաբանորեն մեկնաբանել շուկայական տվյալները, գնահատված իրական արժեքը որոշելու համար: Հայաստանի Հարապետության շուկան կարելի է բնութագրել որպես զարգացող, և տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել ֆինանսական շուկաներում գործունեության ծավալները: Շուկայի գնանշումները կարող են հնացած լինել կամ արտացոլել վաճառքի գործարքների կրճատում և արդյունքում չեն արտացոլի ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները: Ղեկավարությունն օգտագործել է շուկայի ամբողջ հասանելի տեղեկատվությունը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը գնահատելու:

Հաշվետու ժամանակահատվածում տեղի չեն ունեցել փոխանցումներ Մակարդակ 1-ից 2: Իրական արժեքի գնահատումը մոտավորապես համապատասխանում է այն գումարին, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել իրագել, պատրաստական կողմերի միջև պարզած ձեռքի հետաժողովության գործարքում: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և սուբյեկտիվ գնահատումը, իրական արժեքը չպետք է մեկնաբանվի որպես ակտիվների կամ պարտավորությունների անմիջական վաճառքի գումար:

Ակնկալվող դրամական հոսքերի գեղջման նպատակով օգտագործված տոկոսադրույքները հիմնված են պետական պարտատոմսերի եկամտաբերության կորի վրա հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, գումարած գործիքի արժույթը, ժամկետայնությունը և կոնտրագենտի վարկային ռիսկը՝ հետևյալ կերպ

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	8.36%-14.36%	7.9% - 11.0%

Իրական արժեք և հաշվեկշռային արժեք

Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների իրական արժեքը սովորաբար հավասար է դրանց հաշվեկշռային արժեքին: Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը հիմնված ապագա գնահատված դրամական հոսքերի վրա, որոնք պետք է ստացվեն՝ համանման վարկային ռիսկ և մնացած մարման ժամկետ ունեցող նոր գործիքների դեպքում գեղջվելով ընթացիկ տոկոսադրույքներից: Վարկերի հաշվեկշռային արժեքը մոտավորապես հավասար է դրանց իրական արժեքին:

Ակտիվ շուկայում չգնանշված՝ ֆիքսված տոկոսադրույքով ավանդների և այլ փոխառությունների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է դրանց գեղջված դրամական հոսքերի վրա՝ օգտագործելով համանման մարման ժամկետներով նոր պարտքերի գծով գեղջված տոկոսադրույքները: Ավանդների և այլ փոխառությունների հաշվեկշռային արժեքը մոտավորապես հավասար է դրանց իրական արժեքին:

33. Կապիտալի ռիսկի կառավարում

Բանկը կառավարում է իր կապիտալն՝ ապահովելու Բանկի գործունեության անընդհատության սկզբունքը միևնույն ժամանակ առավելագույնի հասցնելով շահագրգիռ կողմերի հատույցը ներգրաված և սեփական միջոցների հավասարակշռության օպտիմալացման ճանապարհով:

Բանկի կապիտալի կառուցվածքը բաղկացած է պարտքից և բաժնետիրական կապիտալը տնօրինողներին բաշխման ենթակա սեփական կապիտալից, որն իրենից ներկայացնում է թողարկված կապիտալը, պահուստները և չբաշխված շահույթը, ինչպես բացահայտված է սեփական կապիտալի փոփոխությունների մասին հաշվետվությունում:

Տնօրինությունը վերանայում է կապիտալի կառուցվածքը կիսամյակային կտրվածքով: Բանկի կապիտալի համարժեքությունը սահմանվում և վերահսկվում է՝ օգտագործելով ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված սահմանաչափերը: Որպես նման վերանայման մի մաս, Խորհուրդը դիտարկում է կապիտալի ինքնարժեքը և կապիտալի յուրաքանչյուր դասին առնչվող ռիսկերը: Խորհրդի առաջարկությունների հիման վրա Բանկն իր ընդհանուր կապիտալի կառուցվածքը կառուցում է շահութաբաժինների վճարման, նոր բաժնետոմսերի թողարկման, ինչպես նաև պարտքի թողարկման միջոցով: Ի լրումն, Բանկը կառավարում է իր կապիտալը՝ պայմանագրային պահանջների իրականացման համար:

ՀՀ կենտրոնական բանկը Բանկի համար սահմանում և վերահսկում է կապիտալի պահանջները: Ըստ ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված՝ ներկայումս գործող կապիտալի պահանջների, Բանկը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պետք է ապահովի 5,000,000 հազար ՀՀ դրամ նվազագույն բաժնետիրական կապիտալ (2013թ.

դեկտեմբերի 31-ին՝ 5,000,000 հազար ՀՀ դրամ) իսկ կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցությունը՝ 12% (2013թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 12%):

Հետևյալ աղյուսակը վերլուծում է Բանկի կանոնակարգային կապիտալի հարաբերակցությունը՝ համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված սկզբունքների:

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2014թ. աուդիտ չարված	31 դեկտեմբերի 2013թ. աուդիտ չարված
Հիմնական կապիտալ	8,957,704	8,284,674
Լրացուցիչ կապիտալ	338,037	1,069,390
Ընդհանուր կապիտալ	9,295,741	9,354,064
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	73,458,606	63,813,398
Ընդհանուր կապիտալը՝ ռիսկով կշռված ակտիվներում տոկոսային արտահայտությամբ (ընդհանուր կապիտալի հարաբերակցություն)	12.65%	14.66%
Համապատասխանություն նվազագույն բաժնետիրական կապիտալի պահանջներին	Տարվա ընթացքում խախտումներ չեն արձանագրվել	Տարվա ընթացքում խախտումներ չեն արձանագրվել

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ առնչվող վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման, և հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի ապահովվածությունը և երաշխիքները:

Համանման մոտեցում է ձևավորված նաև չճանաչված պայմանագրային պարտավորությունների գծով՝ որոշակի ճշգրտումներ կատարելով հնարավոր կորուստների պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է կանոնադրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Ընդհանուր կապիտալը հաշվարկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի և ՀՀ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների պահանջների համաձայն: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որն ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները:

2014թ. ՀՀ կենտրոնական բանկը ՀՀ տարածքում գործող բանկերի և բանկային լիցենզիա ունեցող ֆինանսական կազմակերպությունների համար 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ սահմանել է 30,000,000 հազար ՀՀ դրամ նվազագույն կապիտալի պահանջ:

34. Ռիսկերի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն, որը ենթադրում է ռիսկայնության աստիճանների որոշակի համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկի կրումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է, ընդ որում գործառնական ռիսկերը գործունեության ընթացքում անխուսափելի են: Այդուհանդերձ, Բանկի նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության՝ ռիսկ-եկամուտ օպտիմալ հարաբերակցության միջոցով՝ նվազագույնի հասցնելով Բանկի ֆինանսական վիճակի վրա անցանկալի ազդեցությունները: Բանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է՝ ախտորոշել, բացահայտել, գնահատել և վերլուծել ռիսկերը, սահմանել ռիսկի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողություն, արժանահավատ և նորացված տեղեկատվական համակարգերի միջոցով վերահսկել ռիսկերը և սահմանաչափերի պահպանումը: Բանկը պարբերաբար վերանայում է ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը՝ շուկայում, արտաքին միջավայրում տեղի ունեցած փոփոխություններն արտացոլելու և առկա լավագույն փորձին համապատասխանեցնելու համար:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկման պատասխանատու մարմիններն են՝

Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար: Խորհուրդը տրամադրում է սկզբունքներ ռիսկի ամբողջական կառավարման համար, ինչպես նաև քաղաքականություն՝ հատուկ բնագավառների վերաբերյալ, ինչպիսիք են փոխարժեքային (արտարժույթային) ռիսկը, տոկոսադրույքի ռիսկը, վարկային ռիսկը, ածանցյալ և ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների կիրառումը:

Վարչություն

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի անխափան իրականացման և վերահսկման համար: Վարչությունը ընդհանուր պատասխանատվություն է կրում ռիսկերի կառավարման ռազմավարության, սկզբունքների, հայեցակարգերի, քաղաքականության և սահմանների մշակման ու կիրառման համար: Այն պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման խնդիրների լուծման համար և վերահսկում է դրանց նկատմամբ ընդունված համապատասխան որոշումների կատարումը:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է «Ռազմավարության և Ռիսկերի Կառավարման Վարչության» (ՌՌԿՎ) կողմից՝ ըստ Խորհրդի հաստատված քաղաքականության: ՌՌԿՎ կողմից գնահատվում, բացահայտվում, վերլուծվում և հեջավորվում են ռիսկերը՝ գործառնական ստորաբաժանումների հետ սերտ համագործակցության միջոցով: Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման սկզբունքների վերահսկման, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի համար, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարման հետ կապված գործընթացների ներդրման և իրականացման համար:

Ներքին աուդիտ

Ներքին աուդիտը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման անկախ գնահատման և հսկողության ընդհանուր միջավայրի համար: Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկերի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի ստուգման է ենթարկվում ներքին աուդիտի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է կառավարման համապատասխան մարմիններին:

Ռիսկերի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերի գնահատման ընթացքում հաշվի է առնվում ինչպես սպասվող կորուստը, որն իրենից ներկայացնում է գործունեության ընթացքում կորուստների հնարավոր միջին մակարդակ, այնպես էլ հնարավոր անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են սպասվող միջին մակարդակը գերազանցող կորուստներ: Բանկը նաև մոդելավորում է քիչ հավանական, սակայն պոտենցիալ էական ազդեցություն ունեցող «վատթարագույն դեպքերը»:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերն արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին ոլորտների վրա:

Գործունեության առանձին տեսակների գծով ստացվող տեղեկատվությունն ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվության հիման վրա կազմված հաշվետվությունները պարունակում են տեղեկություններ վարկային ռիսկի չափի, վարկային ցուցանիշների կանխատեսվող մակարդակի, ռիսկի սահմանված սահմանաչափերի, դրանցից

բացառությունների, VaR գնահատականի, իրացվելիության ցուցանիշների և ընդհանուր ռիսկի մակարդակի փոփոխության վերաբերյալ: Բանկի վարչությունը յուրաքանչյուր ամիս ստանում է ռիսկերի վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն ըստ ոլորտների, հաճախորդների և աշխարհագրական շրջանների, որը պարունակում է ամբողջ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը Բանկի ռիսկերի գնահատման և համապատասխան որոշումների կայացման համար:

Յուրաքանչյուր օր անց է կացվում ղեկավարության կարճատև խորհրդակցություն, անհրաժեշտության դեպքում Բանկի այլ աշխատակիցների մասնակցությամբ, որտեղ քննարկվում են սահմանված սահմանաչափերի պահպանումը, վերլուծվում է ռիսկի մակարդակը, ներդրումները, իրացվելիությունը և այլ ընթացիկ հարցեր:

Ռիսկերի նվազեցում

Ռիսկերի նվազեցման գործընթացն իրենից ներկայացնում է ռիսկերի առաջացման հնարավորությունը կամ դրա ազդեցությունը նվազեցնելու, կամ այդ երկու գործոնների մեղմման ուղղությամբ ձեռնարկվող լրացուցիչ միջոցառումների իրականացում: Իր ընդհանուր ռիսկերի կառավարման գործընթացի շրջանակներում Բանկն օգտագործում է ածանցյալ և այլ գործիքներ: Բանկն ակտիվորեն օգտագործում է գրավի միջոցները՝ վարկային ռիսկը նվազեցնելու ուղղությամբ (ավելի մանրամասն՝ տես ստորև):

Ռիսկի համակենտրոնացումներ

Ռիսկի համակենտրոնացումներն առաջանում են, երբ մի շարք փոխառուներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը ծավալվում է միևնույն աշխարհագրական շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ փոխառուների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի համակենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա: Համակենտրոնացումների բարձր մակարդակից խուսափելու նպատակով Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ ուղղված դիվերսիֆիկացված պորտֆելի պահպանմանը, ինչպես նաև իրականացվում է համակենտրոնացումների հաստատված սահմանաչափերի պահպանման անընդհատ մոնիտորինգ և կառավարում:

Վարկային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի՝ կապված պարտատիրոջ կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, ինչը կարող է Բանկին կորուստներ պատճառել: Վարկային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Վարկային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Վարկային ռիսկի կառավարումը և հսկողությունը իրականացվում է Բանկի ՌՌԿՎ և վարկային ստորաբաժանման կողմից, որի վերաբերյալ հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին և վարչությանը:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց վարկային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափը: Բանկի վարկային ռիսկի առավելագույն չափը զգալիորեն տատանվում է և կախված է և՛ անհատական ռիսկերից, և՛ ընդհանուր շուկայական տնտեսության ռիսկերից:

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է վարկային ռիսկի առավելագույն չափը հաշվեկշռային ֆինանսական ակտիվների գծով: Հաշվեկշռային ֆինանսական ակտիվների գծով առավելագույն ռիսկը հավասար է այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքին նախքան որևէ հաշվանցում կամ գրավի ազդեցություն հաշվի առնելը:

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	16,962,428	9,400,452
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	54,263	-
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	5,147,575	2,521,027
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող		
ֆինանսական ակտիվներ	1,255,797	1,379,833
Հաճախորդներին տրված վարկեր	52,057,388	40,693,742
<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ</i>		
- Բանկի կողմից պահվող	49,478	2,521,046
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	6,118,811	4,624,479
Այլ ակտիվներ	34,678	82,620
	81,680,418	61,223,199

Բանկն ունի վարկերի դիմաց ապահովվածության նպատակով հաճախորդներից ստացված անշարժ գույքի, ակտիվների գծով այլ արժեթղթերի, երաշխիքների տեսքով ստացված գրավներ: Դրանց արժեքների գնահատականը հիմնված է փոխառության պահին գնահատված գրավի արժեքի հիման վրա, և որպես կանոն չեն վերանայվում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ վարկն առանձին վերցրած համարվում է արժեզրկված:

Որպես կանոն, գրավ չի պահվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքներով առկա հայցերի, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի մասով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառությունների գործառնությունների մաս:

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափի համակենտրոնացումը

Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական համակենտրոնացումը 2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև՝

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին			
	Հայաստանի Հանրապետություն	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,407,684	2,237,335	709,436	22,354,455
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	27,244	-	27,019	54,263
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,599,300	873,412	1,674,863	5,147,575
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	1,255,797	-	-	1,255,797
Հաճախորդներին տրված վարկեր	52,057,388	-	-	52,057,388
<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ</i>				
- Բանկի կողմից պահվող	47,561	-	1,917	49,478
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	6,118,811	-	-	6,118,811
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	34,678	-	-	34,678
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	81,548,463	3,110,747	2,413,235	87,072,445

(հազար դրամ)

	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին			
	Հայաստանի Հանրապետություն	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13,470,152	2,245,224	2,151,365	17,866,741
Պահանջներ ֆինանսական	2,408,720	-	112,307	2,521,027
կազմակերպությունների նկատմամբ				
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	1,379,833	-	-	1,379,833
Հաճախորդներին տրված վարկեր	40,693,742	-	-	40,693,742
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Բանկի կողմից պահվող	2,519,331	-	1,715	2,521,046
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	4,624,479	-	-	4,624,479
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	82,620	-	-	82,620
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	65,178,877	2,245,224	2,265,387	69,689,488

Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկման և մեղմացման քաղաքականություններ

Բանկը կարգավորում է վարկային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ վարկառուի կամ վարկառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Ըստ արդյունաբերության ճյուղերի և երկրների վարկային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Բանկի Խորհրդի կողմից:

Մեկ վարկառուի, ներառյալ ֆինանսական կազմակերպությունների գծով վարկային ռիսկի չափը նաև սահմանափակված է Բանկի Խորհրդի կողմից սահմանված լրացուցիչ սահմանաչափերով հաշվեկշռային և արտահաշվեկշռային ռիսկերի համար, ինչպես նաև առևտրային գործարքների, օրինակ՝ արտարժույթային ֆորվարդի պայմանագրերի, օրական սահմանաչափերով: Ընթացիկ ռիսկերի ենթարկվելու սահմանաչափերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Վարկային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և հնարավոր վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծությունների և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերի փոփոխման միջոցով:

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և մեղմիչ մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ պարտքային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

- հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույք,
- կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, պաշարները և այլ հիմնական միջոցներ,
- ֆինանսական գործիքներ՝ պարտքային և բաժնային արժեղիքներ
- դրամական միջոցներ և ոսկյա իրեր

Կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են, ֆիզիկական անձանց գծով վերաձևակերպվող վարկային գծերը հիմնականում չեն ապահովվում: Ի լրումն, վարկային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկերից տարբեր ֆինանսական ակտիվների ապահովման միջոց հանդիսացող գրավների տեսակները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Հիմնականում ֆինանսական կազմակերպություններին, հատկապես բանկերին, վարկեր և կանխավճարներ տրամադրելու համար գրավներ չեն պահանջվում: Բացառություն են կազմում այն գրավները, որոնք ձեռք են բերվել հետգնման պայմանագրերի և արժեթղթերի փոխառության գործարքներից: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված վարկեր	24,732,809	18,506,766
Երաշխիքով ապահովված վարկեր	6,834,411	7,300,346
Փոխադրամիջոցներով (մեքենաներով) ապահովված վարկեր	6,313,328	3,872,395
Ոսկու գրավով ապահովված վարկեր	5,736,340	5,448,944
Կանխիկով ապահովված վարկեր	782,624	1,432,915
Պաշարների գրավով ապահովված վարկեր	299,751	154,891
Սարքավորումներով ապահովված վարկեր	39,027	354,827
Ոսկու ստանդարտացված ձուլակտորներով ապահովված գրավներ	19,985	28,653
Այլ գրավ	4,096	58,518
Զապահովված վարկեր	8,031,575	4,352,932
	52,793,946	41,511,187
Նվազեցված՝ արժեզրկման կորուստների պահուստը	(736,558)	(817,445)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	52,057,388	40,693,742

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ, որ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն որպես անհատապես արժեզրկված:

Վարկերին առնչվող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն պարտքային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և թղթային ակրեդիտիվները՝ Բանկի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ անձանց գումարներ ստանալ բանկից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը: Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը:

Սակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Բանկը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Արժեզրկման գնահատումը կատարվում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման գծով պահուստի անհատական գնահատում

Բանկը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման գծով պահուստի խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ վարկային քարտերը, հիպոթեքները և չապահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին: Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա:

Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և որպես անհատապես արժեզրկված վարկ բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերինը:

Ժամկետանց, սակայն չարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը, որոնց գծով վճարումներն ուշացված են միայն մի քանի օրով: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասը չի համարվում արժեզրկված: Ժամկետանց, սակայն անհատապես չարժեզրկված վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ դասերի ներկայացվում է ծանոթագրություն 16-ում:

Անհատապես արժեզրկված վարկեր

Մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը հաճախորդներին տրամադրված անհատապես արժեզրկված վարկերը կազմում են 117,957 հազար դրամ (2013թ.՝ 240,326 հազար դրամ) (ծան. 16):

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ Բանկի շահույթները կամ կապիտալը կամ նրա՝ իր գործունեության նպատակներին հասնելու կարողությունը կվատթարանան շուկայական տոկոսադրույթներում և գներում փոփոխությունների կամ դրանց անկայունության պատճառով: Շուկայական ռիսկն ընդգրկում է տոկոսադրույթի և արժույթային ռիսկերը: Փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել Բանկի ռիսկերի գնահատման մոտեցումներում կամ ռիսկի աստիճանում, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարման և չափման մեթոդներում:

Տոկոսադրույթի ռիսկ

Տոկոսադրույթի ռիսկը շուկայական տոկոսադրույթների փոփոխման բացասական ազդեցության հնարավորությունն է Բանկի գուտ տոկոսային եկամտի կամ կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա: Տոկոսադրույթի ռիսկը ծագում է Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքերի և նրանց իրական արժեքի վրա տոկոսադրույթների փոփոխությունների ուղղակի ազդեցության հնարավորությունից: Բանկի Տնօրենների Խորհուրդը սահմանել է տոկոսադրույթների միջև տարբերությունների սահմանաչափ ժամկետային կտրվածքով: Դիրքերը վերահսկվում են և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դրանց ռիսկայնությունը ընդունելի շրջանակներում պահելու համար:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի արժեքը կտատանվի շուկայական գների փոփոխության արդյունքում անկախ նրանից, թե փոփոխությունները հետևանք են առանձին արժեթղթին կամ դրա թողարկողին յուրահատուկ գործոնների, թե շուկայում շրջանառվող բոլոր արժեթղթերի վրա ազդող գործոնների: Բանկը ենթարկվում է իր ապրանքների կամ ծառայությունների շուկայական գների փոփոխության ռիսկին, որոնք ենթակա են թե՛ ընդհանուր և թե՛ յուրահատուկ շուկայական տատանումների:

Բանկը կառավարում է գնային ռիսկը այն պոտենցիալ կորուստների պարբերաբար գնահատման միջոցով, որոնք կարող են առաջանալ շուկայական պայմանների անբարենպաստ փոփոխություններից, ինչպես նաև սահմանելով և պահպանելով համապատասխան վնասների կանխարգելման սահմանաչափեր և միջակայքերի (մարժաներ) և գրավի պահանջներ: Բանկի չտրամադրված վարկային պարտավորվածությունների գծով հնարավոր վնասների գումարը հավասար է այդ պարտավորվածությունների ընդհանուր գումարին: Այնուամենայնիվ, վնասի հավանական գումարը ավելի փոքր է քան այդ գումարը, քանի որ պարտավորվածությունների մեծ մասը պայմանական են՝ կախված մի շարք պայմաններից, որոնք սահմանված են վարկային պայմանագրերում:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս զուտ տոկոսային եկամտի և կապիտալի զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով: Զուտ տոկոսային եկամտի և կապիտալի զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամտի և կապիտալի վրա՝ 2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող լողացող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի կամ սկզբի իրացման ժամկետների: Կապիտալի ընդհանուր զգայունության և ըստ գործիքների մարման ժամկետայնության վերլուծությունը հիմնված է եկամտաբերության կորի զուգահեռ տեղաշարժի ենթադրության վրա:

(հազար դրամ)		2014թ.		
Արժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	100	-	(221,152)	(221,152)
ԱՄՆ դոլար	100	(14,109)	-	(14,109)
ՀՀ դրամ	(100)	-	240,407	240,407
ԱՄՆ դոլար	(100)	14,109	-	14,109
(հազար դրամ)		2013թ.		
Արժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	100	-	(328,872)	(328,872)
ԱՄՆ դոլար	100	(9,724)	-	(9,724)
ՀՀ դրամ	(100)	-	360,570	360,570
ԱՄՆ դոլար	(100)	9,724	-	9,724

Արժույթային ռիսկ

Արժույթային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դիրքերը սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Հետևյալ աղյուսակները ցույց են տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա:

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Բանկի վրա առ 31 դեկտեմբերի 2014թ. ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝

(հազար դրամ)	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Ռուբլի	Այլ արժույթ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	9,659,935	8,519,335	3,115,780	822,258	237,147	22,354,455
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,656,573	3,080,372	10,911	399,719	-	5,147,575
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	1,255,797	-	-	-	-	1,255,797
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	29,113,120	22,314,671	629,597	-	-	52,057,388
- Բանկի կողմից պահվող	49,478	-	-	-	-	49,478
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	6,118,811	-	-	-	-	6,118,811
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	19,915	11,799	2,946	18	-	34,678
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	47,873,629	33,926,177	3,759,234	1,221,995	237,147	87,018,182
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	2,420,521	-	-	-	-	2,420,521
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,824,804	5,993,765	737,215	44,591	1,098	9,601,473
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր	1,665,466	1,239,547	171,390	-	-	3,076,403
Հետգնման պայմանագրեր	7,215,899	-	-	-	-	7,215,899
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	24,636,297	27,136,273	5,167,958	454,159	130,616	57,525,303
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	111,906	41,425	2,956	126,189	23	282,499
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	38,874,893	34,411,010	6,079,519	624,939	131,737	80,122,098
Հաշվեկշռային բաց դիրք	8,998,736	(484,833)	(2,320,285)	597,056	105,410	6,896,084
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ						
Համախառն մարվող արժույթային սվոփեր	(1,397,666)	(327,159)	2,309,880	(550,451)	-	34,604
Բաց դիրք	7,601,070	(811,992)	(10,405)	46,605	105,410	6,930,688

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Բանկի վրա առ 31 դեկտեմբերի 2013թ. ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝

(հազար դրամ)	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Ռուբլի	Այլ արժույթ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,183,114	5,240,581	2,601,857	2,611,267	229,922	17,866,741
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,883,898	588,490	7,293	16,432	24,914	2,521,027
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	1,379,833	-	-	-	-	1,379,833
Հաճախորդներին տրված վարկեր	25,000,047	15,693,695	-	-	-	40,693,742
<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ</i>						
- Բանկի կողմից պահվող	2,521,046	-	-	-	-	2,521,046
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	4,624,479	-	-	-	-	4,624,479
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	22,833	50,834	8,953	-	-	82,620
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	42,615,250	21,573,600	2,618,103	2,627,699	254,836	69,689,488
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	2,522,985	-	-	-	-	2,522,985
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,398,616	4,915,098	260,007	780	33	6,574,534
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	2,324,959	1,768,763	-	-	-	4,093,722
Հետգնման պայմանագրեր	4,504,784	-	-	-	-	4,504,784
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	24,308,710	16,045,786	3,623,832	309,451	103,997	44,391,776
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	116,278	92,462	-	-	-	208,740
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	35,176,332	22,822,109	3,883,839	310,231	104,030	62,296,541
Հաշվեկշռային բաց դիրք	7,438,918	(1,248,509)	(1,265,736)	2,317,468	150,806	7,392,947
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ						
Համախառն մարվող արժույթային սվոփեր	-	-	(1,125,820)	1,119,080	-	(6,740)
Բաց դիրք	7,438,918	(1,248,509)	2,391,556	3,436,548	150,806	7,386,207

Արտարժույթի ռիսկի զգայունություն

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է Բանկի զգայունությունը ՀՀ դրամի՝ ԱՄՆ դոլարի, Եվրոյի, Ռուբլու փոխարժեքի 10% աճի կամ նվազման հանդեպ: Տվյալ 10%-ն իրենից ներկայացնում է այն

զգայունության տոկոսը, որն օգտագործվում է արտարժույթային ռիսկը հիմնական ղեկավար անձնակազմին ներկայացնելիս և իրենից ներկայացնում է արտարժույթի փոխարժեքի ողջամտորեն հնարավոր փոփոխությունն ըստ ղեկավարության գնահատականի: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն վճարման ենթակա արտարժույթով գնանշված դրամական միավորները և ճշգրտում է դրանց փոխարկումը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ՝ արտարժույթի փոխարժեքների 10% փոփոխության տեսանկյունից: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է արտաքին վարկերը, որոնց դեպքում վարկի գնանշումը կատարված է վարկատուի կամ վարկառուի գործառնական արժույթից տարբեր արժույթով: Ստորև նշված դրական թիվը նշանակում է շահույթի կամ կապիտալի տարրի աճ այն դեպքերում, երբ ՀՀ դրամն արժևորվում է ԱՄՆ դոլարի, Եվրոյի, Ռուբլու նկատմամբ 10%-ի չափով:

(հազար դրամ)	Փոխարժեքի փոփոխություն	2014թ.		Փոխարժեքի փոփոխություն	2013թ.	
		Ազդեցություն շահույթի վրա նախքան հարկումը			Ազդեցություն շահույթի վրա նախքան հարկումը	
		Արժևորում	Արժեզրկում		Արժևորում	Արժեզրկում
ԱՄՆ դոլար	10%	(81,199)	81,199	10%	(124,850)	124,850
Եվրո	10%	(1,040)	1,040	10%	239,156	(239,156)
ՌԴ ռուբլի	10%	4,660	(4,660)	10%	343,654	(343,654)

Զգայունության վերլուծության սահմանափակումները: Վերևում բերված աղյուսակում բերված է առանցքային ենթադրության փոփոխության ազդեցությունը այլ ենթադրությունների անփոփոխ պայմանների դեպքում: Իրականում ենթադրությունների, ինչպես նաև այլ գործոնների միջև գոյություն ունի փոխադարձ կապ: Հարկ է նաև նշել, որ այս զգայունությունները ոչ գծային են, և ավելի մեծ կամ փոքր ազդեցությունները չպետք է միջարկվեն (ինտերպոլյացիա) կամ արտարկվեն (էքստրապոլյացիա) այս արդյունքներից:

Զգայունության վերլուծությունում հաշվի չի առնվում այն հանգամանքը, որ Բանկի ակտիվները և պարտավորությունները ակտիվորեն կառավարվում են: Ի լրումն, Բանկի ներկայիս ֆինանսական դիրքը կարող է տարբեր լինել այն ժամանակ, երբ որևէ իրական շուկայական շարժ տեղի ունենա: Օրինակ, Բանկի ֆինանսական ռիսկերի կառավարման ռազմավարությունը նպատակ ունի կառավարելու շուկայական տատանումների ազդեցությանը ենթակա լինելը: Երբ ներդրումային շուկաներն անցնում են զանազան շեմային մակարդակներից, Բանկի ղեկավարության արձագանքը կարող է ներառել այնպիսի գործողություններ, ինչպիսիք են ներդրումների վաճառքը, ներդրումային պորտֆելի բաշխվածության փոփոխությունը և այլ կանխարգելիչ միջոցառումներ: Հետևաբար, ենթադրությունների իրական փոփոխության ազդեցությունը կարող է որևէ ազդեցություն չունենալ պարտավորությունների վրա, մինչդեռ ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվառվում են շուկայական արժեքով: Այս հանգամանքներում, ակտիվների և պարտավորությունների տարբեր չափման հիմունքները կարող են հանգեցնել Բանկի կանոնադրական կապիտալի տատանումներին:

Զգայունության վերլուծության այլ սահմանափակումները ներառում են հիպոթետիկ շուկայական շարժերի կիրառումը պոտենցիալ ռիսկերը ներկայացնելու նպատակով, որոնք ընդամենը ներկայացնում են Բանկի տեսակետը մոտակա ժամանակների շուկայական հնարավոր փոփոխությունների վերաբերյալ, որոնք չեն կարող կանխատեսվել որևէ հավաստիությամբ, ինչպես և այն ենթադրությունը, որ բոլոր տոկոսադրույքները շարժվում են համանմանորեն:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիությունը Բանկի ստանձնած պարտավորությունների ամբողջությամբ և սահմանված ժամկետներում կատարման հնարավորությունն է:

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Բանկն ի վիճակի չի լինի ժամանակին բավարարել իր պարտատերերի պահանջները բնականոն և արտասովոր պայմաններում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի

գնահատումները և բարձր իրացվելի գրավների հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և դիվերսիֆիկացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է պահուստավորման նվազագույն պարտադիր ռեզերվը (տես ծանոթագրություն 14-ը): Իրացվելիության ռիսկը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր հնարավոր սցենարների դեպքում՝ հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ իրավիճակների ծրագրի առկայությունը և վերահսկել իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական Բանկի պահանջներին համապատասխան:

Ստորև ներկայացվում է 2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի կարծիքով շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ:

(հազար դրամ)

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը 1 տարուց ավել	Ընդամենը
			3 ամսից 1 տարի	Ընդամենը մինչև 1 տարի	1 -ից 5 տարի			
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	22,353,492	963	-	22,354,455	-	-	-	22,354,455
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	54,263	-	-	54,263	-	-	-	54,263
Պահանջներ ֆինանսական								
կազմակերպությունների նկատմամբ	2,407,635	1,139,874	-	3,547,509	1,600,066	-	1,600,066	5,147,575
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	1,255,797	-	-	1,255,797	-	-	-	1,255,797
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,458,020	4,821,430	12,658,676	20,938,126	24,866,295	6,252,967	31,119,262	52,057,388
<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ</i>								
-Բանկի կողմից պահվող	-	-	-	-	-	49,478	49,478	49,478
-Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	6,118,811	-	-	6,118,811	-	-	-	6,118,811
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	29,801	3,604	-	33,405	1,273	-	1,273	34,678
	35,677,819	5,965,871	12,658,676	54,302,366	26,467,634	6,302,445	32,720,601	87,072,445
Պարտավորություններ								
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական								
պարտավորություններ	19,659	-	-	19,659	-	-	-	19,659
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ								
կառավարությունից ստացված վարկեր	71,356	743	331,331	403,430	2,017,091	-	2,017,091	2,420,521
Պարտավորություններ ֆինանսական								
կազմակերպությունների նկատմամբ	1,259,481	1,832,909	5,114,529	8,206,919	1,138,767	255,787	1,394,554	9,601,473
Միջազգային ֆինանսական								
կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	109,710	348,800	1,083,871	1,542,381	1,534,022	-	1,534,022	3,076,403
Հետգնման պայմանագրեր	7,215,899	-	-	7,215,899	-	-	-	7,215,899
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	30,700,857	7,482,667	18,146,028	56,329,552	1,042,984	152,767	1,195,751	57,525,303
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	274,441	5,132	2,926	282,499	-	-	-	282,499
	39,651,403	9,670,251	24,678,685	74,000,339	5,732,864	408,554	6,141,418	80,141,757
Զուտ դիրք	(3,973,584)	(3,704,380)	(12,020,009)	(19,697,973)	20,734,770	5,893,891	26,579,183	6,930,688
Կուտակային տարբերություն ակտիվների և պարտավորությունների միջև	(3,973,584)	(7,677,964)	(19,697,973)	(19,697,973)	1,036,797	6,930,688	6,930,688	

(հազար դրամ)

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը 1 տարուց ավել	Ընդամենը
			3 ամսից 1 տարի	Ընդամենը մինչև 1 տարի	1 -ից 5 տարի			
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	16,539,284	1,327,457	-	17,866,741	-	-	-	17,866,741
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	877,254	60,735	-	937,989	-	1,583,038	1,583,038	2,521,027
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	1,379,833	-	-	1,379,833	-	-	-	1,379,833
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,142,137	6,671,227	8,821,246	18,634,610	19,211,360	2,847,772	22,059,132	40,693,742
<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ</i>								
-Բանկի կողմից պահվող	2,375,194	-	-	2,375,194	-	145,852	145,852	2,521,046
-Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	4,624,479	-	-	4,624,479	-	-	-	4,624,479
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	82,620	-	82,620	-	-	-	82,620
	28,938,181	8,142,039	8,821,246	45,901,466	19,211,360	4,576,662	23,788,022	69,689,488
Պարտավորություններ								
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	6740	-	-	6740	-	-	-	6,740
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	86,863	15,437	989,666	1,091,966	1,431,019	-	1,431,019	2,522,985
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	779,917	1,467,650	3,128,434	5,376,001	848,008	350,525	1,198,533	6,574,534
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	36,474	316,636	1,074,321	1,427,431	2,666,291	-	2,666,291	4,093,722
Հետգնման պայմանագրեր	4,003,448	501,336	-	4,504,784	-	-	-	4,504,784
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	25,221,851	4,707,361	12,601,503	42,530,715	1,697,824	163,237	1,861,061	44,391,776
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	208,740	-	-	208,740	-	-	-	208,740
	30,344,033	7,008,420	17,793,924	55,146,377	6,643,142	513,762	7,156,904	62,303,281
Զուտ դիրք	(1,405,852)	1,133,619	(8,972,678)	(9,244,911)	12,568,218	4,062,900	16,631,118	7,386,207
Կուտակային տարբերություն ակտիվների և պարտավորությունների միջև	(1,405,852)	(272,233)	(9,244,911)	(9,244,911)	3,323,307	7,386,207	7,386,207	

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները ներկայացված են առաջին սյունակում «մինչև մեկ ամիս», քանի որ ըստ բանկի ղեկավարության, դրանք բարձր իրացվելի ակտիվներ են, որոնք կարող են վաճառվել ըստ պահանջի՝ ֆինանսական պարտավորությունների պահանջները բավարարելու նպատակով: Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, հիմնվելով պայմանագրով նախատեսված՝ չգեղջված մարման պարտավորությունների վրա:

(հազար դրամ)	Ցայահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1 -ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	87,930	33,892	468,471	2,268,099	-	2,858,392
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,310,826	1,908,622	5,296,074	1,484,619	341,607	10,341,748
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	139,070	407,007	1,347,677	1,990,744	-	3,884,498
Հետգնման պայմանագրեր	7,259,344	-	-	-	-	7,259,344
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	30,878,959	7,804,329	18,983,993	1,207,930	199,334	59,074,545
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	282,499	-	-	-	-	282,499
Ընդամենը չգեղջված ոչ ածանցյալ	39,958,628	10,153,850	26,096,215	6,951,392	540,941	83,701,026
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Արտարժույթի սվոփ պայմանագրեր						
Ներհոսք	3,734,790	-	-	-	-	3,734,790
Արտահոսք	(3,697,140)	-	-	-	-	(3,697,140)

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, հիմնվելով պայմանագրով նախատեսված՝ չգեղջված մարման պարտավորությունների վրա:

(հազար դրամ)	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1 -ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	103,980	49,671	1,108,462	1,681,649	-	2,943,762
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	815,480	1,529,014	3,286,167	1,183,255	-	6,813,916
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	64,868	373,789	1,334,341	3,418,272	-	5,191,270
Հետգնման պայմանագրեր	4,013,636	501,446	-	-	-	4,515,082
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26,367,671	4,794,523	15,537,780	3,550,974	664,393	50,915,341
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	208,740	-	-	-	-	208,740
Ընդամենը չգեղջված ոչ ածանցյալ	31,574,375	7,248,443	21,266,750	9,834,150	664,393	66,073,029
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Արտարժույթի սվոփ պայմանագրեր						
Ներհոսք	(1,125,820)	-	-	-	-	(1,125,820)
Արտահոսք	1,119,080	-	-	-	-	1,119,080

Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկն իրենից ներկայացնում է ուղղակի կամ անուղղակի կորուստների վտանգ, որն առաջանում է Բանկի կողմից ֆինանսական գործիքներում ներգրավվածությունից, այդ թվում՝ գործընթացների, տեխնոլոգիաների, ենթակառուցվածքների գծով, և արտաքին գործոնների ազդեցությամբ, բացի վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերից, մասնավորապես՝ իրավական և կանոնակարգային պահանջների արդյունքում առաջացող ռիսկերը և համընդհանուր ընդունված կորպորատիվ վարքագծի ստանդարտները:

Բանկի նպատակն է՝ կառավարել գործառնական ռիսկերն այնպես, որ ֆինանսական կորուստների և վնասի կանխարգելումը համահունչ լինի Բանկի գործնական համբավի և ընդհանուր ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարման մեթոդների մշակման և գործընթացների իրականացման համար հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Բանկի գործադիր մարմինը: Այս պատասխանատվությունն ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացույցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Բանկի ստանդարտներին համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքերը քննարկվում են Բանկի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

35. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Բանկը ստորադաս փոխառություն է ներգրավել իր բաժնետերերից. 2015թ. մարտի 15-ին Էդուարդ Սուքիասյանից՝ 1,200,000 հազար դրամ գումարով, 2015թ. ապրիլի 17-ին՝ Խաչատուր Սուքիասյանից՝ 1,500,000 հազար դրամ գումարով և 2015թ. ապրիլի 15-ին՝ Մարիբեկ Սուքիասյանից՝ 3,500,000 ԱՄՆ դոլար գումարով: